

RAPORT
O STANIE SANITARNO-HIGIENICZNYM
POWIATU BARTOSZYCKIEGO
ZA 2024 ROK

Powiatowa Stacja
Sanitarno-Epidemiologiczna
w Bartoszycach

Spis treści:

I. Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2024 r.....	5
II. Nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi.....	5
1. Sekcja Epidemiologii.....	6
1.1 Nadzór nad chorobami zakaźnymi.....	6
1.2 Nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą.....	17
1.3 Nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych.....	18
1.3.1 Nadzór nad realizacją szczepień ochronnych.....	18
1.3.2 Wykonawstwo szczepień ochronnych.....	19
1.3.3 Program szczepień p/HPV oraz szczepienia przeciwko krztuścowi dla kobiet ciężarnych.....	19
1.3.4 Problem uchylania się od obowiązku szczepień.....	20
1.3.5 Niepożądane odczyny poszczepienne.....	20
1.3.6 Wykonawstwo szczepień zalecanych.....	20
2. Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku.....	21
2.1 Zakłady żywności, żywienia oraz obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością.....	21
2.2 Zatrucia pokarmowe.....	22
2.3 System RASFF.....	22
2.4 Bezpieczeństwo grzybów.....	23
2.5 Monitoring i urzędowa kontrola żywności.....	23
2.6 Wnioski konsumentów o interwencje.....	23
3. Sekcja Higieny Komunalnej.....	24
3.1 Nadzór nad jakością zdrowotną wody.....	24
3.1.1 Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi.....	25
3.1.2 Ciepła woda użytkowa.....	27
3.1.3 Woda wykorzystywana do rekreacji wodnej.....	28
3.2 Obiekty użyteczności publicznej.....	28
3.3 Interwencje.....	30
3.4 Imprezy masowe.....	31
3.5 Ekshumacje.....	32
4. Sekcja Higieny Pracy.....	32
4.1 Nadzór nad warunkami higienicznymi i zdrowotnymi w środowisku pracy.....	32

4.2	Przekroczenia normatywów higienicznych NDN/NDS.....	33
4.3	Zakłady o szczególnym zagrożeniu.....	33
4.4	Choroby zawodowe.....	34
4.5	Nadzór w zakresie zagrożeń zdrowia publicznego.....	34
4.5.1	Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne.....	34
4.5.2	Nadzór nad prekursorami narkotyków kat. 2 i 3.....	35
4.5.3	Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.....	35
4.5.4	Nadzór nad produktami biobójczymi.....	35
4.5.5	Nadzór nad detergentami.....	36
4.5.6	Nadzór nad produktami kosmetycznymi.....	36
5.	Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.....	36
5.1	Działalność nadzorowa.....	36
5.2	Uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektów.....	37
5.3	Zestawienie opiniowanych przedsięwzięć	38
5.4	Uzgadnianie dokumentacji projektowej.....	39
5.5	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.....	39
5.6	Projekty decyzji o warunkach zabudowy.....	39
6.	Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży.....	40
6.1	Stan sanitarno-higieniczny i techniczny budynków.....	40
6.2	Higiena procesu nauczania.....	40
6.3	Podsumowanie.....	42
7.	Sekcja Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej.....	43
7.1	Realizacja ogólnopolskich interwencji programowych na terenie powiatu.....	43
7.2	Realizacja interwencji nieprogramowych na terenie powiatu.....	44
7.3	Współpraca na poziomie powiatowym w zakresie działalności promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej.....	45
III.	Spis tabel.....	46

Szanowni Państwo

Mam zaszczyt przekazać Państwu informacje na temat stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu bartoszyckiego w 2024 roku. W raporcie przedstawiam najważniejsze zagadnienia z zakresu działalności naszej Inspekcji.

Tak jak w ubiegłych latach, nasz cel – ochrona zdrowia publicznego - pozostaje niezmienny. Realizujemy go poprzez sprawowanie bieżącego i zapobiegawczego nadzoru. Sprawujemy stały nadzór nad miejscami pracy, nauczania i wychowania, a także wypoczynku i rekreacji, placówkami medycznymi czy lokalami gastronomicznymi. Efekty przeprowadzonych przez nas kontroli sanitarnych często są poparte wynikami badań laboratoryjnych. Monitorujemy między innymi jakość żywności oraz jakość wody przeznaczonej do spożycia.

Istotnym elementem naszej działalności jest edukacja zdrowotna. W naszym społeczeństwie nadal istnieje potrzeba popularyzowania zasad higieny, racjonalnego żywienia, zdrowego stylu życia, szczepień ochronnych czy metod zapobiegania chorobom zakaźnym. Państwowa Inspekcja Sanitarna odgrywa zatem zasadniczą rolę w kształtowaniu odpowiednich postaw i zachowań.

Mam nadzieję, że raport będzie podstawą do podejmowania działań, które pozwolą na dalszą poprawę zdrowia publicznego w powiecie bartoszyckim. Liczymy również, iż przyczyni się on do lepszego poznania zadań, jakie na rzecz zdrowia publicznego wykonuje Państwowa Inspekcja Sanitarna. Pełny tekst raportu mogą Państwo znaleźć na naszej stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/psse-bartoszyce>

*Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Bartoszychach
Mirosława Tabaka*

I. Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2024 r.

Tabela nr 1 „Zestawienie statystyczne działalności PSSE w Bartoszczach w latach 2023-2024”

	2023	2024
Obiekty pod nadzorem	1457	1529
Kontrole	779	806
Decyzje merytoryczne	227	332
Decyzje płatnicze/kwota	145/19.631,28 zł	200/29.791 zł
Mandaty karne/kwota	28/5.400 zł	46/12.400 zł
Zgłoszenia zachorowań chorób zakaźnych	973	1025
Dochodzenia epidemiologiczne	981	1028
Pobrane próby do badania	360	433
Wnioski z prośbą o interwencję	38	36
Prośby o interwencje zasadne	15	23
Liczba odwołań od wydanych decyzji	1	0
Liczba odwołań zasadnych	1	0
Kary pieniężne/kwota	2/1.300 zł	-

II. Nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszczach realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne

- w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Wykonywanie zadań polega na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej.

Poniżej opisano wybrane działania zasługujące na szczególną uwagę, spośród wielu zadań inspekcji sanitarnej, mające wpływ na bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców powiatu.

1. Sekcja Epidemiologii

Jednym z najważniejszych zadań Sekcji Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bartoszycach jest prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie zakażeń szpitalnych oraz chorób zakaźnych na podstawie prowadzonego rejestru chorób zakaźnych i zakażeń zgłaszanych przez podmioty lecznicze oraz dokonywanie analiz i ocen epidemiologicznych. Zakres działania Sekcji Epidemiologii obejmuje:

- prowadzenie dochodzeń epidemiologicznych w celu ustalenia źródła zakażenia,
- podejmowanie działań przeciwepidemicznych mających na celu przerwanie dróg szerzenia się zakażenia,
- dystrybucję preparatów szczepionkowych, przeznaczonych do uodporniania populacji, zgodnie z aktualnym programem szczepień ochronnych,
- prowadzenie nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi i technicznymi pomieszczeń w szpitalach, przychodniach, praktykach lekarskich, pielęgniarskich oraz praktykach zawodowych fizjoterapeutów.

1.1 Nadzór nad chorobami zakaźnymi

W 2024 r. podobnie jak w latach ubiegłych rejestracja przypadków podejrzeń i rozpoznania zakażeń oraz zachorowań na choroby zakaźne oraz zgonów z ich powodu, prowadzona była na podstawie zgłoszeń przekazywanych Państwowej Inspekcji Sanitarnej przez lekarzy i diagnostów laboratoryjnych, w oparciu o art. 27 i art. 29 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Rejestracja przypadków zakażeń i chorób zakaźnych służy przede wszystkim monitorowaniu zachorowalności na choroby zakaźne, co pozwala na ocenę bieżącej sytuacji epidemiologicznej na terenie powiatu bartoszyckiego. Zgłoszenia zakażeń oraz zachorowań były weryfikowane i klasyfikowane wg. obowiązujących w Unii Europejskiej kryteriów definicji przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

W powiecie bartoszyckim, w 2024 roku zarejestrowano łącznie 1025 podejrzeń/zachorowań na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia (rok 2023- 973 osób). W analizowanym roku nie odnotowano zgonów z powodu zakażeń i chorób zakaźnych (rok 2023-3 zgony). W 2024 r. potrzebę hospitalizacji wykazywało 197 osób, w tym najwięcej 33 osoby z powodu biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu. Pracownicy sekcji epidemiologii w 2024 roku przeprowadzili łącznie 1028 dochodzeń epidemiologicznych

(2023 r- 991) oraz wydali w zakresie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej 3 decyzje o odsunięciu od pracy.

Roczną sytuację epidemiologiczną na terenie działania PPIS w Bartoszczach przedstawiają tabele nr 2 „Liczba zachorowań i zapadalność na wybrane choroby zakaźne w powiecie bartoszyckim w latach 2023-2024” oraz Tabela nr 3 „Liczba zachorowań i zapadalność na wybrane choroby zakaźne w powiecie bartoszyckim i w Polsce w latach 2023-2024”.

Tabela Nr 2 „Liczba zachorowań i zapadalność na wybrane choroby zakaźne w powiecie bartoszyckim w latach 2023-2024”

Lp	Jednostka chorobowa	powiat bartoszycki			
		01.01.-31.12.2023 r.		01.01.-31.12.2024 r.	
		liczba zgłoszeń	zapad.	Liczba zgłoszeń	zapad.
1	Salmoneloza- zatrucie pokarmowe	8	15,12	12	22,94
2	Salmoneloza- inne zakażenia pozajelitowe	1	1,89	1	1,91
3	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO	0	0,00	1	1,91
4	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Campylobacter</i>	1	1,89	1	1,91
5	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i>	0	0,00	1	1,91
6	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem) wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	33	62,36	21	40,15
7	Gardioza (lamblioza)	1	1,89	3	5,74
8	Kryptosporydioza	0	0,00	1	1,91
9	Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy	9	17,01	15	28,68
10	Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem) wywołane przez norowirusy	6	11,34	3	5,74
11	Wirusowe zakażenia jelitowe inne określone	5	9,45	4	7,65
12	Wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone	1	1,89	1	1,91
13	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	6	85,35	4	71,17
14	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	15	28,35	68	130,00
15	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu w tym u dzieci do lat 2	3	42,67	7	124,56
16	Leptospiroza	0	0,00	1	1,91
17	Krzyszec	0	0,00	31	59,26
18	Plonica (szkarlatyna)	47	88,81	25	47,79
19	Choroba meningokokowa, inwazyjna – posocznica	1	1,89	1	1,91
20	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna- róża	1	1,89	6	11,47
21	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna- inna określona i nieokreślona	0	0,00	1	1,91
22	Kiła wczesna	2	3,78	5	9,56
23	Kiła- inne postacie kily i kiła nieokreślona	0	0,00	1	1,91
24	Borelioza z Lyme- ogółem	44	83,15	73	139,56
25	Borelioza z Lyme- neuroborelioza	0	0,00	2	3,82

26	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat	0	0,00	1	1,91
27	Styczność i narażenie na wściekliznę/ potrzeba szczepień	12	22,68	18	34,41
28	Kleszczowe zapalenie mózgu	0	0,00	5	9,56
29	Wirusowe zapalenie opon mózgowych-inne określone i nieokreślone	1	1,89	2	3,82
30	Ospa wietrzna	228	430,85	149	284,85
31	Różyczka	0	0,00	1	1,91
32	Wirusowe zapalenie wątroby typu B- przewlekłe i BNO	1	1,89	5	9,56
33	Wirusowe zapalenie wątroby typu C- przewlekłe i BNO	8	15,12	8	15,29
34	Nowo wykryte zakażenia HIV ^{UE}	2	3,78	3	5,74
35	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	0	0,00	1	1,91
36	Bąblowica (echinokokoza)	0	0,00	1	1,91
37	Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae, inwazyjna-zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0	0,00	2	3,82
38	Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae, inwazyjna-posocznica	2	3,78	6	11,47
39	Choroba wywołana przez Haemophilus influenzae, inwazyjna-posocznica	1	1,89	1	1,91
40	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu – w innych chorobach objętych MZ-56	0	0,00	1	1,91
41	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	1	1,89	3	5,74
42	Grypa- ogółem(przypadki potwierdzone)	6	11,34	9	17,21
43	Grypa u dzieci w wieku 0-14 lat (przypadki potwierdzone)	6	11,34	4	7,65
44	Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze-toksoplazmoza	0	0,00	1	1,91
45	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	428	808,78	374	715,00
46	Zakażenia wirusem RSV- ogółem	4	7,56	29	55,44
47	Zakażenia wirusem RSV- w tym u dzieci do lat 2	2	28,45	16	284,70
48	Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego	20	37,79	41	78,38

Do wyliczenia współczynników zapadalności przyjęto następujące liczby ludności powiatu bartoszyckiego (wg GUS):

- ✓ rok 2022 – 53220 mieszkańców, dzieci do lat 2 – 758 (stan na 31.12.2022 r.)
- ✓ rok 2023- 52919 mieszkańców, dzieci do lat 2 - 702 (stan na 31.12.2023 r.)
- ✓ rok 2024 – 52308 mieszkańców, dzieci do lat 2 - 562 (stan na 30.06.2024 r.)

Tabela nr 3 „Liczba zachorowań i zapadalność na wybrane choroby zakaźne w powiecie bartoszyckim i w Polsce w latach 2023-2024”

Lp	Jednostka chorobowa	powiat bartoszycki				Polska			
		01.01.-31.12.2023 r.		01.01.-31.12.2024 r.		01.01.-31.12.2023 r.		01.01.-31.12.2024 r.	
		liczba zachorowań	zapadalność	liczba zachorowań	zapadalność	liczba zachorowań	zapadalność	liczba zachorowań	zapadalność
1	Salmoneloza- zatrucie pokarmowe	8	15,12	12	22,94	9856	26,14	8745	23,28
2	Salmoneloza- inne zakażenia pozajelitowe	1	1,89	1	1,91	172	0,46	167	0,44

3	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez E. coli inną i BNO	0	0,00	1	1,91	330	0,88	304	0,81
4	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Campylobacter	1	1,89	1	1,91	862	2,29	1279	3,40
5	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Yersinia enterocolitica lub pseudotuberculosis	0	0,00	1	1,91	313	0,83	344	0,92
6	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem) wywołane przez Clostridium difficile	33	62,36	21	40,15	21268	56,42	20699	55,10
7	Gardioza (lamblioza)	1	1,89	3	5,74	1771	4,70	2150	5,72
8	Kryptosporydioza	0	0,00	1	1,91	64	0,17	94	0,25
9	Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy	9	17,01	15	28,68	6119	16,23	13865	36,91
10	Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem) wywołane przez norowirusy	6	11,34	3	5,74	7560	20,05	10014	26,66
11	Wirusowe zakażenia jelitowe inne określone	5	9,45	4	7,65	4181	11,09	6688	17,80
12	Wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone	1	1,89	1	1,91	9417	24,98	11131	29,63
13	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	6	85,35	4	71,17	9522	1569,44	12267	2245,28
14	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	15	28,35	68	130,00	47689	126,50	61612	164,02
15	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu w tym u dzieci do lat 2	3	42,67	7	124,56	10196	1680,53	11439	2093,73
16	Leptospiroza	0	0,00	1	1,91	7	0,02	11	0,03
17	Krztusiec	0	0,00	31	59,26	922	2,45	32430	86,33
18	Płonica (szkarlatyna)	47	88,81	25	47,79	44784	118,80	48489	129,09
19	Choroba meningokokowa, inwazyjna - posocznica	1	1,89	1	1,91	78	0,21	75	0,20
20	Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes, inwazyjna- róża	1	1,89	6	11,47	5369	14,24	6022	16,03
21	Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes, inwazyjna- inna określona i nieokreślona	0	0,00	1	1,91	773	2,05	514	1,37
22	Kiła wczesna	2	3,78	5	9,56	1073	2,85	1190	3,17
23	Kiła- inne postacie kily i kiła nieokreślona	0	0,00	1	1,91	1813	4,81	1714	4,56
24	Borelioza z Lyme- ogółem	44	83,15	73	139,56	25285	67,07	29347	78,13
25	Borelioza z Lyme- neuroborelioza	0	0,00	2	3,82	462	1,23	455	1,21
26	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat	0	0,00	1	1,91	69	1,20	67	1,20
27	Styczność i narażenie na wściekliznę/ potrzeba szczepień	12	22,68	18	34,41	10009	26,55	11128	29,62

28	Kleszczowe zapalenie mózgu	0	0,00	5	9,56	661	1,75	793	2,11
29	Wirusowe zapalenie opon mózgowych-inne określone i nieokreślone	1	1,89	2	3,82	509	1,35	585	1,56
30	Ospa wietrzna	228	430,85	149	284,85	190 825	506,19	153640	409,02
31	Różyczka	0	0,00	1	1,91	243	0,64	192	0,51
32	Wirusowe zapalenie wątroby typu B- przewlekłe i BNO	1	1,89	5	9,56	3106	8,24	6518	9,37
33	Wirusowe zapalenie wątroby typu C- przewlekłe i BNO	8	15,12	8	15,29	3224	8,55	3526	9,39
34	Nowo wykryte zakażenia HIV UE	2	3,78	3	5,74	2876	7,63	2291	6,10
35	Świnka (nagminne zapalenie przyusznicy)	0	0,00	1	1,91	966	2,56	930	2,48
36	Bąblowica (echinokokoza)	0	0,00	1	1,91	66	0,18	73	0,19
37	Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae, inwazyjna- zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0	0,00	2	3,82	273	0,72	293	0,78
38	Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae, inwazyjna- posocznica	2	3,78	6	11,47	1934	5,13	2253	6,00
39	Choroba wywołana przez Haemophilus influenzae, inwazyjna-posocznica	1	1,89	1	1,91	129	0,34	159	0,42
40	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu - w innych chorobach objętych MZ-56	0	0,00	1	1,91	42	0,11	54	0,14
41	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	1	1,89	3	5,74	649	1,72	786	2,09
42	Grypa- ogółem(przypadki potwierdzone)	6	11,34	9	17,21	10937	29,01	5886	15,67
43	Grypa u dzieci w wieku 0-14 lat (przypadki potwierdzone)	6	11,34	4	7,65	5549	96,58	1933	34,64
44	Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze-toksoplazmoza	0	0,00	1	1,91	25	9,18	21	7,71
45	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	428	808,78	374	715,00	341694	906,39	276114	735,07
46	Zakażenia wirusem RSV- ogółem	4	7,56	29	55,44	12054	31,97	41631	110,83
47	Zakażenia wirusem RSV- w tym u dzieci do lat 2	2	28,45	16	284,70	5530	911,47	19080	3492,29
48	Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego	20	37,79	41	78,38	58221	153,24	253013	674,88

CHOROBY INWAZYJNE

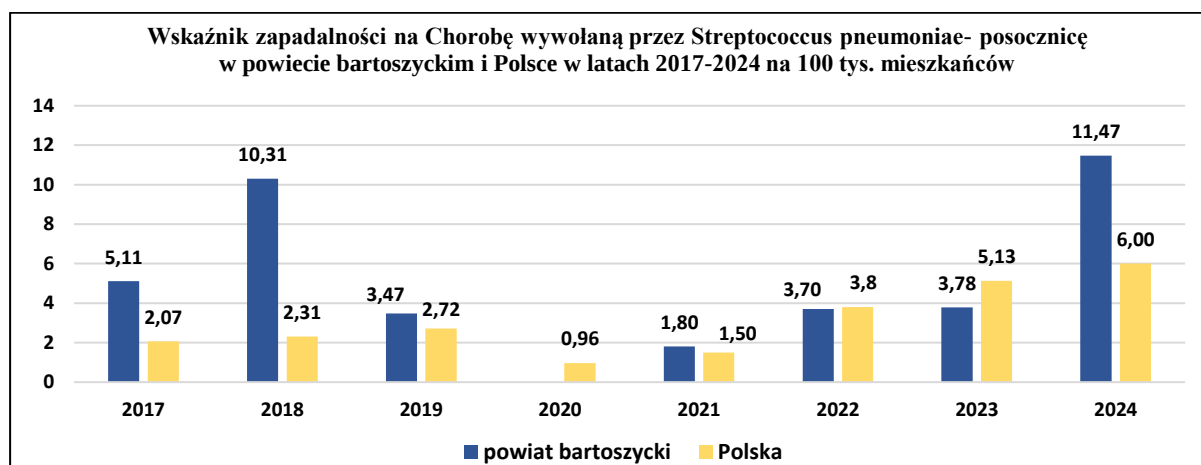
Inwazyjne choroby wywoływane przez Neisseria meningitidis, Streptococcus pneumoniae oraz Haemophilus influenzae stanowią największe zagrożenie dla zdrowia i życia człowieka. Zachorowania te mogą przebiegać pod postacią zapalenia opon mózgowo rdzeniowych i/lub posocznicy.

- **Inwazyjna choroba meningokokowa (ICHM)**

W 2024 r. w powiecie bartoszyckim podobnie jak w roku ubiegłym zanotowano tylko 1 zachorowanie na inwazyjną chorobę meningokokową- posocznicę. W 2024 r. powiatowy wskaźnik zapadalności wyniósł – 1,91 i był wyższy od krajowego – 0,2.

- **Inwazyjna choroba Pneumokokowa (ICHP)**

W powiecie bartoszyckim w 2024 r. zanotowano wzrost zachorowań na inwazyjną chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae*, zarejestrowano 8 osób, u których wystąpiły objawy chorobowe, w 2023 r. u 2 osób. Zanotowano 1 zachorowanie wśród dzieci do lat 4, pozostałe dotyczyły osób dorosłych. Na posocznicę zachorowało 6 osób, natomiast na zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych zachorowały 2 osoby. W 2024 r. w powiecie bartoszyckim wskaźnik zapadalności na inwazyjną chorobę pneumokokową- posocznicę wyniósł 11,47 i był wyższy od krajowego – 6,0, natomiast wskaźnik zapadalności na inwazyjną chorobę pneumokokową- zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych wyniósł 3,82 i był wyższy od krajowego-0,78.

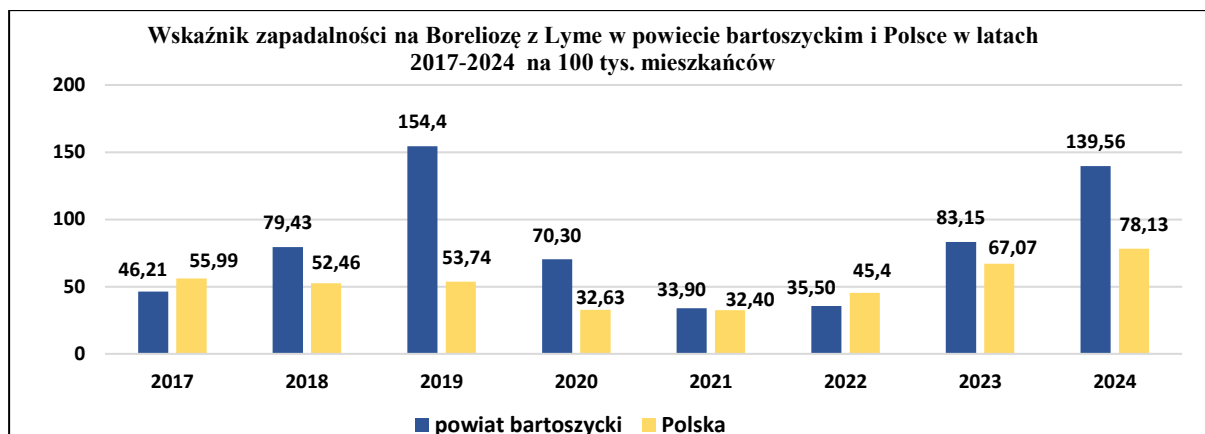

CHOROBY PRZENOSZONE PRZEZ WEKTORY I INNE CHOROBY ODZWIERZĘCE

- **Choroby przenoszone przez kleszcze**

Problemem powiatu bartoszyckiego, z uwagi na endemiczne występowanie zakażonych kleszczy, jest bardzo wysoki współczynnik zapadalności na boreliozę. W 2024 r. nastąpił dalszy wzrost zachorowań na boreliozę, zarejestrowano 73 zachorowania na boreliozę z Lyme (35 przypadków z rumieniem wędrującym, 38 z objawami układu kostno- stawowego), natomiast w 2023 r. – 44 zachorowania. Wskaźnik zapadalności na boreliozę w powiecie bartoszyckim wyniósł 139,56 i był wyższy od krajowego 78,13.

Ponadto, w 2024 roku w powiecie bartoszyckim zanotowano 2 przypadki zachorowania na neuroboreliozę.

Wobec braku dostępnej szczepionki przeciwko boreliozie podstawą jej profilaktyki jest stałe upowszechnianie wiedzy nt. tej choroby oraz edukacja społeczeństwa w zakresie stosowania środków ochronnych (noszenie właściwej odzieży i obuwia, stosowanie repelentów) oraz właściwego postępowania w przypadku ukłucia przez kleszcza.

- **Kleszczowe zapalenie mózgu**

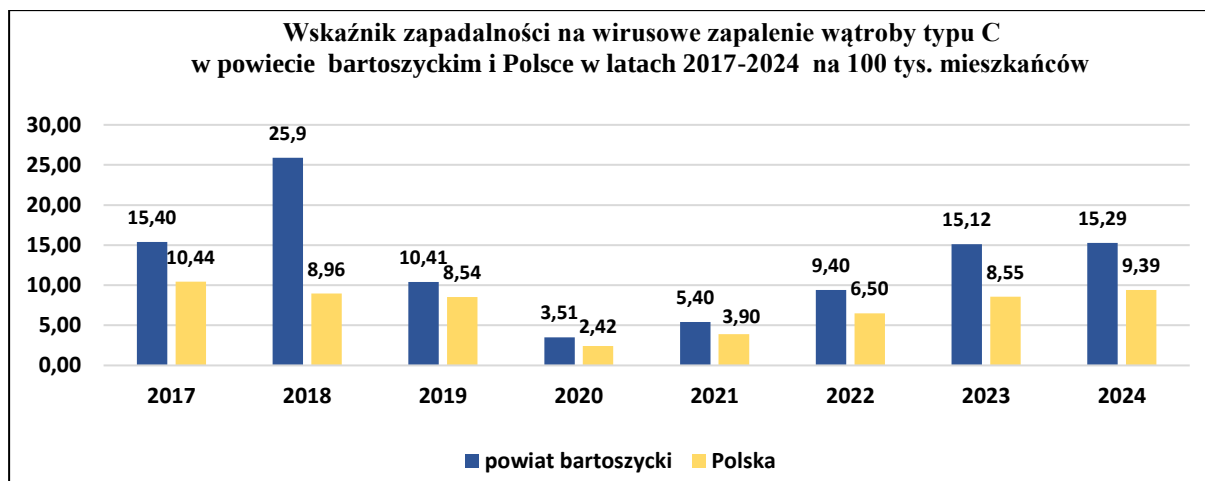
W powiecie bartoszyckim w 2024 roku zarejestrowano wzrost zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu z 0 zachorowań w 2023 r. do 5 w 2024 r. Wskaźnik zapadalności powiatu bartoszyckiego wyniósł 9,56 i był 4-krotnie wyższy od krajowego- 2,11. Najskuteczniejszą formą ochrony przed zakażeniem wirusem kleszczowego zapalenia mózgu jest szczepienie, które jest zalecane w szczególności dla najbardziej narażonych grup zawodowych (leśnicy, rolnicy itp.).

CHOROBY ZAKAŻNE PRZENOSZONE NARUSZENIEM CIĄGŁOŚCI TKANEK

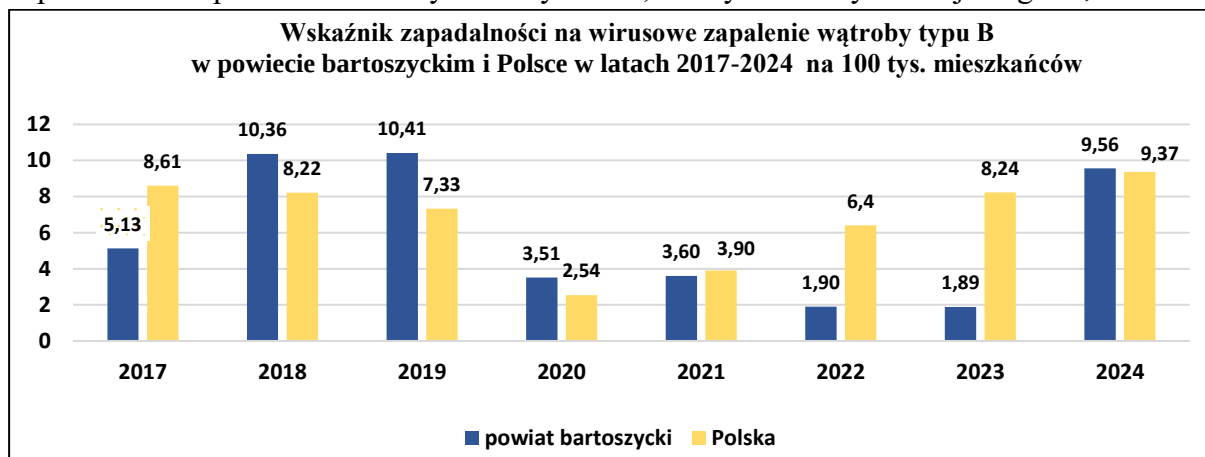
- **Zakażenia WZW B i C**

Do zakażenia wirusem WZW typu B i WZW typu C może dojść przede wszystkim podczas zabiegów medycznych, kosmetycznych lub w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek. Z uwagi na dużą liczbę bezobjawowych zakażeń oraz brak badań przesiewowych w kierunku w/w wirusów, ocena epidemiologiczna zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B i typu C jest nieprecyzyjna. U większości chorych WZW typu B i WZW typu C występuje w postaci przewlekłej. U nieleczonych osób wzrasta ryzyko poważnych powikłań, np. marskości, nowotworu czy niewydolności wątroby

W 2023 r. i 2024 r. zarejestrowano taką samą liczbę zakażeń wirusem zapalenia wątroby typu C- 8 zakażeń. Wskaźnik zapadalności w powiecie bartoszyckim wyniósł 15,29 i był wyższy od krajowego- 9,39.

Na terenie powiatu bartoszyckiego w 2024 roku nastąpił wzrost zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B (z 1 zachorowania w 2023 roku do 5 przypadków w 2024 roku). Wskaźnik zapadalności w powiecie bartoszyckim wyniósł 9,56 i był zbliżony do krajowego- 9,37.

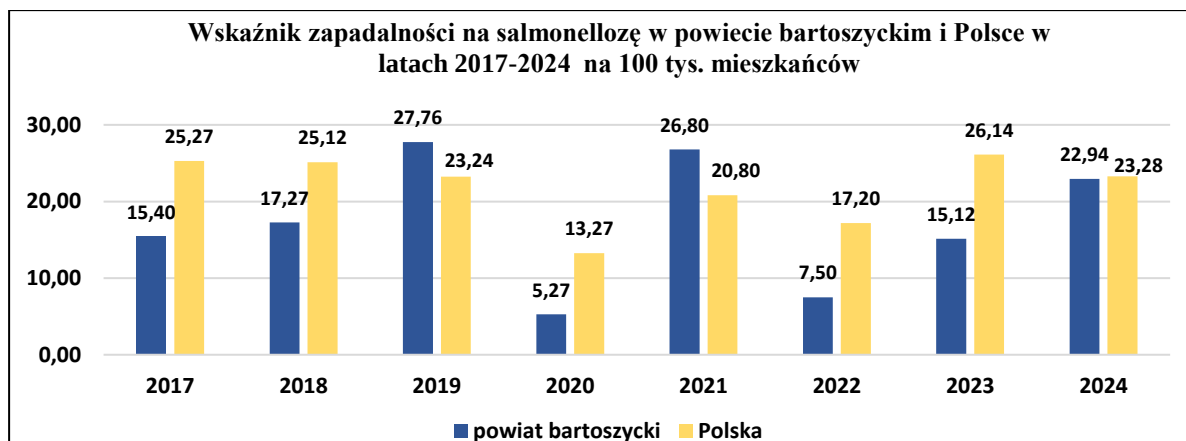
- **HIV i AIDS**

W 2024 r. zarejestrowano 3 nowe zakażenia wirusem HIV (2023 r. – 2). W 2023 r. i 2024 r. nie zarejestrowano zachorowań na AIDS. W 2024 r. powiatowy wskaźnik zapadalności zakażeń wirusem HIV wyniósł 5,74 i był niższy od krajowego- 6,10.

BAKTERYJNE I WIRUSOWE CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ POKARMOWĄ

- **Bakteryjne zatrucia i zakażenia jelitowe**

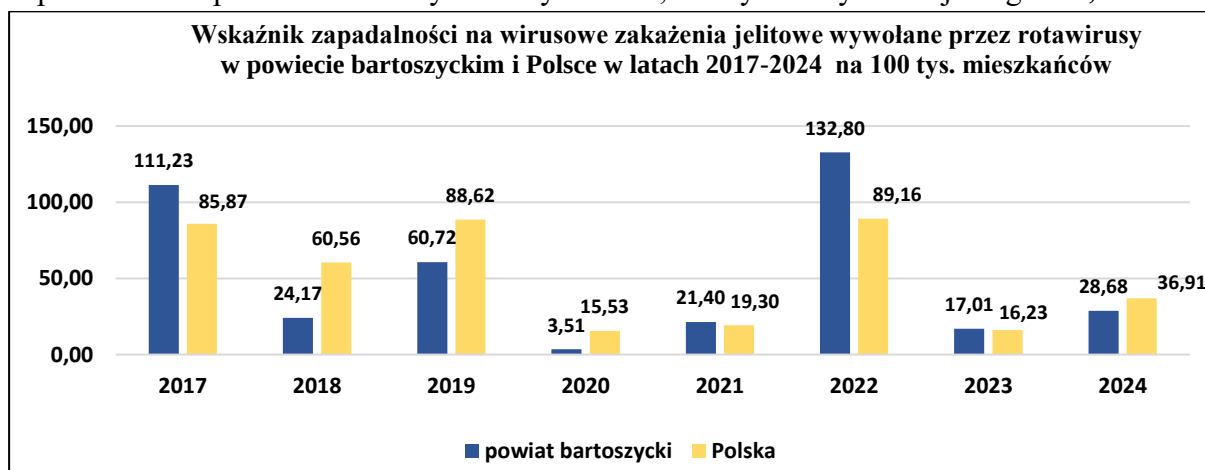
Zarówno w Polsce jak i w powiecie bartoszyckim większość zakażeń bakteryjnych z objawami żołądkowo-jelitowymi wywołana była przez *Clostridioides Difficile* oraz *Salmonellę*. W 2024 roku na naszym terenie podobnie jak w latach ubiegłych dominującym szczepem wśród *Salmonelli* był szczep Enteritidis, który stanowił 100 % wszystkich przypadków. W 2024 r. zarejestrowano 12 zachorowań wywołane tą bakterią (2023 rok- 8). Wskaźnik zapadalności na salmonelle w naszym powiecie wyniósł 22,94 i był zbliżony do krajowego 23,28. W ramach sprawowanego nadzoru sanitarno-epidemiologicznego, wykonywano badania u nosicieli, ozdrowieńców oraz osób, które były narażone na zakażenie poprzez styczność z osobami chorymi na salmonellozę.

W powiecie bartoszyckim w 2024 r. zanotowano 21 przypadków zachorowań na bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile* (2023- 33 przypadki). Zakażenia w ogromnej większości dotyczyły osób z najstarszych grup wiekowych i związane były z hospitalizacją oraz stosowaniem antybiotyków. Przyjmowanie antybiotyków powoduje zaburzenia naturalnej mikroflory jelitowej, co sprzyja zakażeniom tą bakterią. W 2024 r. wśród innych zakażeń układu pokarmowego o etiologii bakteryjnej dominowały bakterie z rodzaju: *Campylobacter* – 1 zachorowanie (2023 r. – 1 zach.); *E. coli* biegunkotwórcze – 1 zachorowanie (2023 r. – 0 zach.), *Yersinia enterocolitica* – 1 zachorowanie (2023 r. – 0 zachorowań).

• Wirusowe zatrucia i zakażenia pokarmowe

W powiecie bartoszyckim w 2024 r. odnotowano wzrost zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy z 9 zachorowań w 2023 roku do 15 zachorowań w 2024 r. Wszystkie osoby, które zachorowały na rotawirusy wymagały hospitalizacji. Wskaźnik zapadalności w powiecie bartoszyckim wyniósł 28,68 i był niższy od krajowego- 36,91.

W 2024 roku zarejestrowano 3 przypadki zachorowań wywołanych przez norowirusy, zaś w roku poprzednim 3 przypadki. W analizowanym roku odnotowano 4 zgłoszenia zachorowań wirusowe zakażenia jelitowe inne określone oraz 1 zgłoszenie zachorowania na wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone.

- **Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową**

W 2024 na terenie powiatu bartoszyckiego zarejestrowano 1 ognisko zatrucia pokarmowego, zachorowały 2 osoby. W tym ognisku czynnikiem etiologicznym zatrucia była *Salmonella* z grupy D. Prawdopodobnym źródłem zakażenia była potrawa z dodatkiem surowych jaj, które nie zostały poddane obróbce termicznej. W ramach nadzoru epidemiologicznego pobrano do badań 35 próbek od osób ze styczności z osobą chorą na salmonellę.

CHOROBY WIEKU DZIECIĘCEGO

- **Odra, Nagminne zapalenie przyusznic (świnka) różyczka**

Radykalny spadek zachorowań na nagminne zapalenie przyusznic-świnkę, odrę i różyczkę notuje się od czasu wprowadzenia szczepień w 2004 r. W powiecie bartoszyckim w 2024 roku nie odnotowano żadnych przypadków zachorowań na odrę, natomiast odnotowano po jednym przypadku zachorowania na świnkę oraz różyczkę. Wskaźnik zapadalności na świnkę w powiecie wyniósł 1,91 i był niższy od krajowego -2,48, natomiast wskaźnik zapadalności na różyczkę wyniósł 1,91 i był wyższy od krajowego -0,51.

- **Ospa wietrzna**

W 2024 r. w powiecie bartoszyckim zanotowano spadek zachorowań na ospę wietrzną, zarejestrowano 149 zakażeń, w 2023 r. – 228. Powiatowy wskaźnik zapadalności na ospę wietrzną wyniósł 284,85 i był niższy do krajowego – 409,02.

- **Krztusiec**

Analizując sytuację epidemiologiczną dotyczącą chorób zakaźnych obserwuje się zwiększoną liczbę zachorowań na krztusiec w ciągu ostatnich lat. W 2024 r. wystąpił bardzo wysoki wzrost zachorowań. W 2024 r. zarejestrowano 31 zachorowań na krztusiec (2023 r. – 0 zachorowań). Powiatowy wskaźnik zapadalności na krztusiec wyniósł 59,26 i był niższy od krajowego – 86,33. Zachorowania na krztusiec rozpoznawano zarówno wśród dzieci i osób dorosłych. Najskuteczniejszym sposobem zapobiegania zachorowaniu na krztusiec jest szczepienie. W 2004 roku wprowadzono w Polsce obowiązek szczepienia dzieci szczepionką krztuścową skojarzoną z toksoidem błoniczym i toksoidem tężcowym, czyli przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi jednocześnie. Podstawowym zadaniem szczepień obowiązkowych, jest zapewnienie ochrony przed zachorowaniem wśród dzieci, szczególnie niemowląt do 6 m.ż., u których przebieg choroby ma przebieg ciężki i często kończy się powikłaniami, natomiast obserwuje się wzrost zachorowań na tę chorobę, szczególnie u starszych dzieci oraz dorosłych.

INFEKCJE UKŁADU ODDECHOWEGO

- **COVID-19**

W 2024 r. na terenie powiatu bartoszyckiego zarejestrowano 374 potwierdzonych przypadków zakażeń SARS-CoV-2, (2023 – 428). W 28 przypadkach osoby wymagały hospitalizacji, nie odnotowano zgonów z powodu Covid-19. Wskaźnik zapadalności powiatu wyniósł 715,00 i był zbliżony do krajowego- 734,07.

Tabela nr 4 „Liczba zachorowań, hospitalizacji oraz zgonów z powodu Covid-19 w powiecie bartoszyckim w 2024 roku”

Miesiąc	Liczba zachorowań na Covid-19	Liczba osób hospitalizowanych	Zgony
Styczeń	19	1	0
Luty	19	7	0
Marzec	1	0	0
Kwiecień	0	0	0
Maj	0	0	0
Czerwiec	0	0	0
Lipiec	8	0	0
Sierpień	86	0	0
Wrzesień	175	2	0
Październik	48	1	0
Listopad	14	2	0
Grudzień	4	0	0
Ogółem	374	13	0

• Grypa

W ramach nadzoru nad grypą w 2024 r. zarejestrowano 41 przypadków zachorowań potwierdzonych testem antygenowym (rok 2023 – 20) oraz 9 przypadków testem RT -PCR (rok 2023 – 6). W 2024 r. powiatowy wskaźnik zapadalności na grypę potwierdzoną testem molekularnym wyniósł 17,21 i był wyższy od krajowego - 15,67.

Powiatowa Stacja Sanitarно- Epidemiologiczna w Bartoszycach, tak jak w poprzednich latach brała aktywny udział w nadzorze nad grypą w systemie zintegrowanego nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego – SENTINEL. W ramach współpracy z placówkami POZ pobrano 7 próbek od osób chorych, które zostały przebadane w Laboratorium Badań Epidemiologiczno-Klinicznych WSSE w Olsztynie. Wirusa grypy potwierdzono u 7 osób. Dominującym wirusem wywołującym zachorowania był wirus grypy typu A.

• RSV

Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem zakażenia wirusem RSV od 2023 r. zostały objęte nadzorem epidemiologicznym. Zgłaszano przypadki zachorowań, głównie na podstawie szybkich testów antygenów. W 2024 r. zanotowano w powiecie bartoszyckim 29 zakażeń w tym u dzieci do lat 2 – 16 (w 2023 r. – 4 w tym u dzieci do lat 2 – 2). Wskaźnik zapadalności na zakażenia wirusem RSV w powiecie bartoszyckim wyniósł 55,44 i był wyższy od krajowego 110,83.

ZWALCZANIE WŚCIEKLIZNY

Na terenie powiatu bartoszyckiego od ponad 30 lat nie stwierdzono przypadku zachorowania na wściekliznę. W 2024 roku zarejestrowano 64 osoby, które uległy pokąsaniom przez zwierzęta, głównie: psy (40), koty (21), królik gospodarski (1), nietoperz (1) oraz lis (1). Ocenę ryzyka zakażenia człowieka wirusem wścieklizny po pogryzieniu, podrapaniu lub poślinieniu przez zwierzęta dokonuje lekarz specjalista chorób zakaźnych. W przypadku podejrzenia zakażenia wdrażane jest szczepienie. Do szczepień p/wściekliznie zakwalifikowano 18 osób (w 2023 r.-12) pogryzione przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę. W ramach monitoringu chorób

odzwierzęcych Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Bartoszczach współpracuje z Powiatowym Inspektorem Weterynarii w Bartoszczach. W przypadku pokąsań przez zwierzęta (psy, koty) na terenie powiatu bartoszyckiego przekazuje poszczególne sprawy dotyczące pokąsań do dalszego prowadzenia (46 przypadków pokąsań) Powiatowemu Inspektorowi Weterynarii w Bartoszczach.

GRUŻLICA

Gruźlica to jedna z najstarszych występujących chorób zakaźnych. Osoby chore na gruźlicę w okresie prątkowania oraz osoby z uzasadnionym podejrzeniem o prątkowanie podlegają obowiązkowej hospitalizacji i leczeniu, natomiast osoby, które miały styczność z osobą chorą na gruźlicę płuc w okresie prątkowania podlegają obowiązkowym badaniom diagnostycznym. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszczach rejestruje przypadki podejrzeń/zachorowań na gruźlicę oraz prowadzi nadzór epidemiologiczny nad chorymi i osobami z ich najbliższego otoczenia. Szczegółowe dane dotyczące zgłoszonych przypadków zachorowań na gruźlicę przekazywane są do Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, który prowadzi rejestr zachorowań na gruźlicę z terenu całego województwa warmińsko-mazurskiego. W 2024 roku w powiecie bartoszyckim odnotowano 7 przypadków nowych zachorowań na gruźlicę płuc (2023 - 8 zachorowań) oraz 2 przypadki zachorowania na gruźlicę pozapłucną.

1.2 Nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą

W 2024 roku pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Bartoszczach znajdowało się 110 podmiotów wykonujących działalność leczniczą, w tym: 31 podmiotów leczniczych oraz 79 praktyk zawodowych.

W 2024 r. przeprowadzono łącznie 66 kontroli kompleksowych oraz 2 kontrole doraźne, w zakresie przestrzegania przepisów, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt, pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne, postępowania z odpadami medycznymi w miejscu wytwarzania, bezpieczeństwo i higieny pracy przy wykonywaniu prac związanych z narażeniem na zranienie ostrymi narzędziami przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz oceny realizacji szczepień ochronnych. Nie nałożono mandatów karnych. Wydano 8 decyzji merytorycznych, 1 decyzję zmieniającą oraz 5 decyzji płatniczych. Nieprawidłowości higieniczno-techniczne stwierdzono w 5 podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą.

W 2024 roku na terenie powiatu bartoszyckiego:

- 7 podmiotów leczniczych zakończyło swoją działalność: 1 praktyka lekarska ogólna, 2 praktyki lekarskie specjalistyczne, 1 praktyka pielęgniarek i położnych, 1 grupowa praktyka pielęgniarek oraz 2 praktyki fizjoterapeutyczne.
- powstało 14 nowych podmiotów wykonujących działalność leczniczą: 1 poradnia psychologiczna dla dzieci i młodzieży, 2 praktyki lekarskie specjalistyczne, 1 praktyka lekarska dentystyczna, 5 praktyk fizjoterapeutycznych, 4 grupowe praktyki pielęgniarek oraz 1 inna działalność lecznicza niesklasyfikowana.

W Szpitalu Powiatowym im. Jana Pawła II w Bartoszczach w 2024 r. przeprowadzono 2 zmiany w strukturze organizacyjnej podmiotu tj. otwarto poradnię neurologiczną oraz pracownie

EEG i EMG. W 2024 roku skupiono się głównie na doposażeniu szpitalnych oddziałów w odpowiednie sprzęty medyczne i rehabilitacyjne. Szpital Powiatowy w Bartoszczach doposażono w odpowiednią aparaturę i sprzęt medyczny (respirator transportowy, 4 defibrylatory, 3 pompy infuzyjne, 3 łóżka-wózek reanimacyjny, łóżko bariatryczne, ciepłarka na płyny, myjnia-dezynfektor do kacek, dezynfektor, aparat USG, 2 plecaki reanimacyjne modułowe, 4 aparaty EKG, 2 lampy chirurgiczne jezdne, spirometr, defibrylator AED z kapsułą, ogrzewacz pacjenta, stabilizator-Klamra C, aparat do znieczulenia jezdny, 2 zestawy diagnostyczne ściennie, modułowy zestaw chirurgiczny, kardiostymulator zewnętrzny, aparat RTG telekomando Luminos oraz aparat RTG Ysio X.pree).

W Wojewódzkim Szpitalu Rehabilitacyjnym w Górowie Iławeckim struktura organizacyjna nie uległa zmianie. Szpital zrealizował szeroki zakres remontów w 2024 r. tj. kompleksowy remont basenu, magazynu gospodarczego, dachu wraz z balkonami. Przeprowadzono remont sal chorych, łazienek oraz holu na parterze budynku rehabilitacji ogólnoustrojowej. Zakupiono łóżka rehabilitacyjne wraz z szafkami przyłóżkowymi, dokupiono sprzęt rehabilitacyjny (rotor, aparat do magnetoterapii, fotel masujący, defibrylator, rower treningowy oraz podnośnik dla pacjentów).

Wszystkie podmioty wykonujące działalność leczniczą znajdujące się pod nadzorem PSSE w Bartoszczach posiadają opracowane i wdrożone procedury sanitarno-higieniczne.

1.3 Nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej nadzoruje prawidłowość wykonywania szczepień ochronnych oraz monitoruje realizację szczepień ochronnych. Szczepienia ochronne realizowane były zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych oraz Programem Szczepień Ochronnych (PSO) na 2024 rok, określonym w załączniku do Komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego z 30 października 2023 roku.

Na terenie powiatu bartoszyckiego w 2024 r. szczepienia ochronne dzieci i młodzieży do 19 roku życia realizowane były przez 13 świadczeniodawców (12 punktów szczepień w POZ oraz Oddział Noworodkowy Szpitala Powiatowego w Bartoszczach). Obowiązkowi szczepień podlegało 8341 dzieci.

1.3.1 Nadzór nad realizacją szczepień ochronnych

Polegał głównie na egzekwowaniu:

- właściwych warunków sanitarno-technicznych punktów szczepień,
- opracowania i wdrożenia procedur związanych z zamawianiem, transportem, przechowywaniem i dystrybucją szczepionek,
- dobrego przygotowania merytorycznego personelu szczepiącego,
- przestrzegania aktualnego Programu Szczepień Ochronnych i wojewódzkiego terminarza szczepień,
- wykonania szczepień obowiązkowych przez osoby uchylające się,
- odpowiednich warunków transportu i przechowywania szczepionek,
- realizacji szczepień zalecanych,
- realizacji obowiązku zgłaszania niepożądanych odczynów poszczepiennych.

Poza ww. czynnościami PPIS w Bartoszczach sporządza corocznie zamówienie na preparaty szczepionkowe dla całego powiatu wraz z zapewnieniem dostaw szczepionek z WSSE w Olsztynie. Szczepionki są przechowywane w PSSE z zapewnieniem stałego, elektronicznego monitoringu temperatur w magazynie szczepionek. W 2024 roku rozdysponowano 6519 dawek preparatów szczepionkowych

1.3.2 Wykonawstwo szczepień obowiązkowych

PPIS w Bartoszczach dokonuje corocznie analizy i oceny realizacji szczepień obowiązkowych i zalecanych. W 2024 roku wykonanie szczepień ochronnych dzieci i młodzieży w powiecie bartoszyckim kształtowało się na następującym poziomie:

- Szczepienia pierwotne przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis oraz haemophilus influenzae typu b w pierwszym roku życia wykonano w 55 % (wymagane 55 %);
- Szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis oraz haemophilus influenzae typu b w drugim roku życia wykonano w 64 % (wymagane 55 %);
- Szczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce w drugim roku życia wykonano w 96 % (wymagane 95 %);
- Szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis w szóstym roku życia wykonano w 93 %;
- Szczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce w szóstym roku życia (druga dawka) wykonano w 96 % (wymagane 95%);
- Szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi w 14 roku życia: 97 %;
- Szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi w 19 roku życia: 97%;
- Szczepienia przeciw pneumokokom w 1 roku życia: 65 %;
- Szczepienia przeciw pneumokokom w 2 roku życia: 84 %;
- Szczepienia p/rotawirusom w 1 roku życia 67 %.

1.3.3 Program szczepień p/HPV oraz szczepienia przeciwko krztuścowi dla kobiet ciężarnych

1 czerwca 2023 r. w ramach powszechnego programu rozpoczęły się w Polsce szczepienia przeciwko HPV, obejmujące roczniki 2010 i 2011 (populacja dziewczynek i chłopców). PPIS w Bartoszczach uczestniczył w realizacji tego programu, poprzez propagowanie szczepień, zamawianie szczepionek i ich dystrybucję do punktów szczepień, które przystąpiły do akcji na terenie powiatu bartoszyckiego. Kolejnym etapem poszerzenia dostępności do szczepień w ramach powszechnego programu szczepień przeciwko HPV w analizowanym roku była akcja szczepień w szkołach podstawowych dla uczniów po ukończeniu 9 roku życia do ukończenia 14 roku życia, która rozpoczęła się 1 września 2024 r. W ww. akcji uczestniczył m. in. PPIS w Bartoszczach, poprzez:

- czynne propagowanie szczepień (rozmowy z dyrektorami szkół, przekazywanie ulotek, pisma do szkół, media społecznościowe, wywiad w radio),
- pomoc pracownika w wydzieleniu strefy na wykonanie szczepienia p/HPV w szkole,
- zamawianie szczepionek i ich dystrybucję do punktów szczepień.

Ogółem w roku 2024 zaszczepiono p/HPV 748 dzieci.

Z kolei 15 października 2024 r. zostały wprowadzone bezpłatne szczepienia na krztusiec dla kobiet ciężarnych między 27 a 36 tygodniem ciąży. PPIS W Bartoszczach również włączył się w czynne propagowanie ww. szczepień ochronnych oraz uczestniczył w zamawianiu szczepionek i ich dystrybucji do punktów szczepień.

1.3.4 Problem uchylania się od obowiązku szczepień

Pomimo niewątpliwego sukcesu profilaktyki czynnej chorób zakaźnych, wokół szczepień ochronnych narasta nieufność, czego jednym z przejawów może być rosnąca liczba uchylania się od nich. Nasilające się w ostatnich latach oddziaływanie ruchów antyszczepionkowych doprowadziło w wielu krajach do pogorszenia stanu uodpornienia populacji przeciw niektórym chorobom zakaźnym, czego konsekwencją są epidemie wyrównawcze oraz zagrożona jest realizacja programów eliminacji i eradykacji chorób zakaźnych

W powiecie bartoszyckim ilość osób odmawiających poddania dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym na koniec roku 2024 w stosunku do roku 2023 spadła o 14 osób i wynosiła 70. Natomiast liczba dzieci niepoddana obowiązkowym szczepieniom ochronnym na koniec roku 2024 wyniosła 55 (rok 2023 – 73).

Organy inspekcji sanitarnej podejmują działania prawne, wobec rodziców odmawiających realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych u dzieci. W analizowanym roku PPIS w Bartoszczach wystosował:

- 69 pism informacyjnych do rodziców, przypominających o obowiązku szczepień ochronnych,
- 46 upomnień,
- 36 wniosków o wszczęcie postępowania egzekucyjnego,
- 36 tytułów egzekucyjnych o charakterze niepieniężnym.

1.3.5 Niepożądane odczyny poszczepienne

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem osób szczepionych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny monitoruje i rejestruje zgłoszenia niepożądanych odczynów poszczepiennych, przekazywanych przez podmioty lecznicze. Z Inspekcji Sanitarnej zgłoszenia te z kolei przekazywane są do Zakładu Epidemiologii NIZP-PZH, PWIS oraz Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

W roku 2024 zarejestrowano 4 zgłoszenia Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych (NOP) zgłoszonych przez lekarzy, w tym 1 poważny i 3 o łagodnym przebiegu. NOP poważny pojawił się po szczepieniu p/DTP. Głównymi objawami w ww. odczynie była gorączka oraz zmniejszona ruchomość czynna w kończynie dolnej.

1.3.6 Wykonawstwo szczepień zalecanych

Poza obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi, istotną rolę w uodpornianiu populacji odgrywają tzw. szczepienia zalecane. Zapewniają one ochronę m.in. przed takimi chorobami jak: zakażenia meningokokowe, pneumokokowe, wirusowemu zapaleniu wątroby typu A i B, a także kleszczowemu zapaleniu mózgu, ospie wietrznej, HPV czy grypie. Szczególnie niebezpieczne są

choroby u niemowląt i małych dzieci oraz osób starszych, którzy często wymagają hospitalizacji i mogą stanowić bezpośrednie zagrożenia zdrowia, a nawet życia.

2. Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bartoszycach w 2024 roku obejmowała nadzorem 644 obiekty żywnościowo-żywieniowe oraz miejsca produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Zakres kontroli obejmował przestrzeganie przepisów określających wymagania sanitarno-higieniczne niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa żywności podczas produkcji, magazynowania, transportu i obrotu środkami spożywczymi, materiałami i wyrobami kontaktującymi się z żywnością oraz jakość żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego.

Rodzaje obiektów objętych nadzorem w 2024 roku:

- obiekty produkcji żywności – 210,
- obiekty obrotu żywnością – 255,
- zakłady żywienia zbiorowego – 149,
- wytwórnie i miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością – 30.

W skontrolowanych 226 nadzorowanych obiektach przeprowadzono 317 kontroli sanitarnych, w tym 64 interwencyjnych. W celu wyegzekwowania poprawy stanu sanitarno-higienicznego oraz usunięcia nieprawidłowości wydano 5 decyzji administracyjnych, w tym 1 decyzję unieruchamiającą zakład.

W nadzorowanych obiektach w dalszym ciągu egzekwowano poprawę w zakresie bieżącego stanu sanitarno-higienicznego. Szczególnym nadzorem objęto zakłady, które w latach poprzednich wykazywały niewłaściwy stan sanitarny oraz te, które produkują wyroby stwarzające największe zagrożenie na zanieczyszczenie, tj. zakłady produkujące żywność gotową do spożycia i zakłady żywieniowe. Za stwierdzone podczas kontroli sanitarnych nieprawidłowości sanitarno-higieniczne nałożono 45 mandatów karnych na kwotę 12200 zł (w 2023 roku: 28 mandatów karnych na kwotę 5.400 zł).

2.1 Zakłady żywności, żywienia oraz obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością.

W ramach nadzoru oceniano m.in. stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń oraz urządzeń obiektu, znakowanie oraz jakość wprowadzanej do obrotu żywności, a także warunki przechowywania żywności. Ponadto pobierano do badań laboratoryjnych próby w ramach Urzędowej Kontroli Żywności i Monitoringu.

Najczęściej występujące nieprawidłowości w zakładach żywnościowych:

- brak czystości i porządku,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia/ daty minimalnej trwałości oraz nieoznakowanych,
- brak środków do higienicznego mycia rąk,
- naruszenie łańcucha chłodniczego,

- brak bieżących zapisów GHP/GMP/HACCP,
- brak orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych.

Sprawowano także nadzór nad jakością żywienia w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego. Ocenę sposobu żywienia przeprowadzano metodą jakościowej oceny teoretycznej jadłospisów w oparciu o zasady racjonalnego żywienia i zasady prawidłowości układania jadłospisów oraz kierując się zalecanymi normami żywienia dla populacji polskiej. Ponadto żywienie dzieci i młodzieży w placówkach systemu oświaty oceniano na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia dzieci i młodzieży w tych jednostkach. W trakcie nadzoru oceniono 12 jadłospisów:

- 2 w stołówkach szpitalnych,
- 2 w domach opieki społecznej,
- 3 w stołówkach szkolnych,
- 1 w bursach i internatach,
- 3 w stołówkach przedszkolnych,
- 1 w innych zakładach żywienia.

Nie stwierdzano nieprawidłowości w zakresie jakości żywienia.

2.2 Zatrucia pokarmowe

W 2024 roku odnotowywano 1 przypadek zatrucia pokarmowego w zakładzie żywienia zbiorowego typu zamkniętego. W związku z powyższym pobrano do badań laboratoryjnych 11 próbek sanitarnych oraz 2 próbki jaj kurzych. Po otrzymaniu wyników badań zakwestionowano 9 próbek sanitarnych wymazów z powierzchni rąk pracowników oraz wyposażenia, ze względu na przekroczenie ogólnej liczby drobnoustrojów. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego.

2.3 System RASFF

W 2024 roku do PSSE w Bartoszycach wpłynęły 43 powiadomienia w ramach europejskiego Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF). W celu wyeliminowania zagrożeń zgłoszonych w ramach Systemu RASFF prowadzono działania zgodne z ustawowymi kompetencjami, podejmowano działania wyjaśniające i zaradcze adekwatne do stanu faktycznego oraz monitorowano procesy wycofywania kwestionowanych produktów przez przedsiębiorców. W związku z powyższym na podstawie otrzymanych list dystrybucyjnych przeprowadzono 35 kontroli interwencyjnych w 34 obiektach żywnościowo-żywnościowych.

Ponadto w 2024 r. do Wojewódzkiego Punktu Kontaktowego Systemu RASFF przekazano 1 powiadomienie własne dot. próbki świeżego mięsa drobiowego – Filet z piersi kurczaka świeży, producent: CEDROB S.A., Ujazdówek 2A, 06-400 Ciechanów, Ubojnia Drobiu Ujazdówek PL 14023901 WE. Produkt został pobrany w ramach urzędowej kontroli żywności, w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych i przekazany do Systemu RASFF z uwagi na obecność *Salmonella* spp. w 25 g w jednej z pięciu badanych próbek.

2.4 Bezpieczeństwo grzybów

Podczas przeprowadzanych kontroli kompleksowych w obiektach obrotu żywnością, zakładach produkcyjnych i zakładach żywienia zbiorowego prowadzono nadzór nad obrotem grzybami świeżymi, suszonymi i ich przetworami. W kontrolowanych obiektach nie odnotowano nieprawidłowości w zakresie oznakowania, jakości zdrowotnej i pochodzenia grzybów uprawnych oraz przetworów grzybowych. Nie odnotowano zatruć spowodowanych spożyciem grzybów.

W 2024 r. prowadzono działalność edukacyjną dla konsumentów w zakresie grzybów. Podczas lokalnych inicjatyw na stoiskach edukacyjnych PSSE dystrybuowano ulotki/broszury informacyjne. Udzielono wywiadu dla lokalnego radia, w trakcie którego omówiono zasady bezpiecznego zbierania grzybów, najczęstsze przyczyny zatruć grzybami, możliwości skorzystania z porad klasyfikatora grzybów PSSE Bartoszyce, regulacje i zalecenia dotyczące zbierania grzybów oraz możliwości uczestniczenia w kursach na klasyfikatora grzybów. Udostępniano informacje na stronie internetowej oraz na profilu społecznościowym Facebook PSSE w Bartoszczach. Udzielano indywidualnych porad osobom zbierającym grzyby, przekazywano informacje o organizowanych kursach na klasyfikatora/ grzyboznawcę.

2.5 Monitoring i urzędowa kontrola żywności

Podstawą podejmowania działań w zakresie jakości zdrowotnej żywności oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością jest Plan pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Realizacja badań w zakresie tego planu jest bardzo istotnym i obligatoryjnym do realizacji elementem funkcjonowania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, jako znaczącego organu w Polsce, działającego w obszarze bezpieczeństwa żywności i żywienia. Ocena jakości zdrowotnej środków spożywczych wykonana została w roku ubiegłym w 26 kierunkach (m.in. badano zanieczyszczenia mikrobiologiczne, pozostałości pestycydów, zawartość metali i substancji dodatkowych), w tym w zakresie zanieczyszczeń biologicznych i fizycznych, parametrów fizyko-chemicznych, cech organoleptycznych i znakowania. Do badań laboratoryjnych w ramach Urzędowej Kontroli Żywności i Monitoringu w 2024 roku pobrano ogółem 183 próbki żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz próbek sanitarnych pobranych w zakładzie żywienia zbiorowego w związku z wystąpieniem ogniska zatrucia pokarmowego. Z pobranych próbek zakwestionowano 9 próbek wymazów sanitarnych i 6 próbek żywności ze względu na zanieczyszczenia mikrobiologiczne oraz 1 próbkę suplementu diety ze względu na niewłaściwe znakowanie.

2.6 Wnioski konsumentów o interwencje

W 2024 roku przeprowadzono 22 kontrole w związku z wniesionymi przez konsumentów informacjami w sprawie niewłaściwej jakości środków spożywczych lub niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego zakładów. W 14 przypadkach potwierdzono zasadność zgłoszeń o interwencję, w wyniku czego wszczynano postępowania administracyjne i nałożono 13 mandatów karnych na łączną kwotę 5000 zł.

W pozostałych przypadkach informacje nie zostały potwierdzone.

3. Sekcja Higieny Komunalnej

Sekcja Higieny Komunalnej w 2024 roku realizowała zadania poprzez:

1) sprawowanie bieżącego nadzoru nad:

a) obiektami użyteczności publicznej (m.in. zakładami fryzjerskimi, zakładami kosmetycznymi, gabinetami tatuażu, zakładami odnowy biologicznej, obiektami noclegowymi, domami pomocy społecznej, ustępami publicznymi, cmentarzami, domami pogrzebowymi),

b) pływalnią,

c) jakością zdrowotną:

- wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w wodociągach,
- wody wykorzystywanej w rekreacji wodnej,
- ciepłej wody w budynkach zamieszkania zbiorowego i zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej oraz obiektach basenowych pod kątem obecności bakterii z rodzaju Legionella,

d) ekshumacjami i transportem zwłok i szczątków ludzkich,

2) opiniowanie imprez masowych w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego uczestnikom imprezy,

3) udział w opiniowaniu projektów i odbiorach obiektów użyteczności publicznej,

4) prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych każdorazowo w kontrolowanych obiektach użyteczności publicznej oraz udział w organizowanych stoiskach informacyjno-edukacyjnych podczas lokalnych imprez i wydarzeń.

W ramach działań prowadzonych przez sekcję higieny komunalnej:

- wydano 198 decyzji, (w tym: 13 dotyczących obiektów użyteczności publicznej, 1 dotyczącą wody na pływalni, 10 dotyczących urządzeń wodnych, 29 dotyczących wody do spożycia, 145 w zakresie udzielenia zgody na ekshumację),
- wydano 32 decyzje płatnicze,
- wydano 5 opinii sanitarnych w sprawie organizacji imprezy masowej,
- wydano 7 opinii sanitarnych dotyczących procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi w zakładach fryzjerskich i kosmetycznych,
- wydano 2 opinie sanitarne dotyczące regulaminów utrzymania porządku i czystości na terenach gmin,
- wydano ok. 108 ocen jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz 34 okresowe oceny jakości wody.

3.1 Nadzór nad jakością zdrowotną wody

Podstawowym celem prowadzonego nadzoru sanitarnego nad jakością wody jest zapewnienie wody o odpowiedniej jakości zdrowotnej jej konsumentom i użytkownikom. Nadzór sanitarny prowadzony jest w odniesieniu do urządzeń służących do produkcji i zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, ciepłej wody użytkowej w zakresie badań w kierunku Legionella sp. oraz wody z pływalni.

Jednostkami odpowiedzialnymi, za jakość wody podawanej w urządzeniach wodociągowych są producenci wody – przedsiębiorstwa wodociągowe, a także podmioty wykorzystujące wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia jako część działalności handlowej lub w budynkach użyteczności publicznej.

3.1.1 Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi

Sprawowanie nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi polega na:

- a) pobieraniu prób wody z ujęć wodnych oraz z sieci wodociągowych do badań fizykochemicznych i bakteriologicznych,
- b) dokonywaniu analiz i ocen wyników badań wody,
- c) wydawaniu ocen higienicznych na materiały i wyroby kontaktujące się z wodą do spożycia,
- d) prowadzeniu skutecznego nadzoru nad wywiązywaniem się podmiotów prowadzących zbiorowe zaopatrzenie w wodę z realizacji badań jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z ustalonym harmonogramem,
- e) dokonywaniu okresowych oraz obszarowych ocen jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W 2024 r. w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi:

- przeprowadzono 87 kontroli jakości wody w 33 wodociągach,
- pobrano 147 próbek wody do badań laboratoryjnych,
- wydano 33 okresowe oceny jakości wody oraz dokonano obszarowej oceny jakości wody.

Na terenie powiatu funkcjonują 33 wodociągi w tym:

- **1 wodociąg o produkcji wody 1001-10000 m³/d**

Jest to wodociąg miejski w Bartoszcach. Poza Bartoszczami do wodociągu podłączone są miejscowości: Dąbrowa, Wawrzyny, Ceglarki, Okopa, Połęcz, Wiatrak i Jarkowo.

W 2024 roku woda pochodząca z wodociągu publicznego Bartoszyce spełniała wymagania mikrobiologiczne i fizykochemiczne określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

- **13 wodociągów o produkcji wody 101-1000 m³/d**

Są to wodociągi publiczne: Górowo Iławeckie, Kamińsk, Kandyty, Wojmiany (gm. Górowo Iławeckie), Sępopol, Bisztynek, Sątopy (gm. Bisztynek), Łabędnik, Bezledy, Tolko, Galiny i Szwaruny (gm. Bartoszyce) oraz wodociąg lokalny zaopatrujący Szpital Powiatowy im. Jana Pawła II w Bartoszcach.

W tej grupie wodociągów wydano 6 decyzji stwierdzających warunkową przydatność wody do spożycia i 4 decyzje stwierdzające jej wygaśnięcie, 3 decyzje zmieniające termin wykonania obowiązków, 3 decyzje umarzające postępowanie administracyjne w sprawie niewłaściwej jakości wody. W wyniku przeprowadzonej kontroli jakości wody pochodzącej:

–z **wodociągu publicznego Kandyty (gm. Górowo Iławeckie)** – stwierdzono ponadnormatywną zawartość manganu na poziomie 57 µg/l, żelaza - 270 µg/l oraz wartość mętności – 1,7 NTU.

–z **wodociągu publicznego Wojmiany (gm. Górowo Iławeckie)** – w roku 2024 zakwestionowano 2 próbki wody ze względu na ponadnormatywną zawartość manganu na

poziomie 231 µg/, jonu amonowego – 0,82 mg/l oraz obecność bakterii gr. coli w ilości 5 jtk/100 ml.

–z wodociągu publicznego **Sępapol** – w badanych próbkach wody wykryto przekroczenie parametrów fizykochemicznych – mętność (1,6 NTU, 1,4 NTU), mangan (146 µg/l), żelazo (250 µg/l), jon amonowy (0,82 mg/l).

–z wodociągu publicznego **Łabędnik (gm. Bartoszyce)** – stwierdzono ponadnormatywną zawartość azotynów na poziomie 0,125 mg/l w wodzie wprowadzanej do sieci.

–z wodociągu publicznego **Galiny (gm. Bartoszyce)** – wykryto ponadnormatywną zawartość manganu na poziomie 122 µg/l, żelaza - 251 µg/l, mętności – 2,6 NTU.

–z indywidualnego ujęcia wody **Szpitala Powiatowego w Bartoszczach** – stwierdzono zanieczyszczenie mikrobiologiczne bakteriami grupy coli w ilości poniżej 10 jtk/100ml przy jednoczesnym wykluczeniu bakterii *Escherichia coli* i *Enterokoków* w dwóch punktach zgodności.

W oparciu o wyniki badań próbek wody pobranych w związku z bieżącym nadzorem sanitarnym stwierdzono ponownie ponadnormatywną mętność na poziomie 2,0 NTU, a także ponadnormatywną wartość manganu.

Ponadto kolejna kontrola wewnętrzna administratora wodociągu wykazała zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody, tj. wysoki wzrost ogólnej liczby mikroorganizmów w temperaturze 22°C w jednym z punktów zgodności.

- **19 wodociągów o produkcji wody < 100 m³/d**

Są to wodociągi publiczne: Bądle, Janikowo, Kiwajny, Piasty Wielkie, Pieszkowo, Wiewiórki, Worławki, Żołędnik (gm. Górowo Iławeckie), Judyty, Langanki, Lwowiec, Masuny, Paślawki, Smodajny, Stopki, Ostre Bardo (gm. Sępapol), Prosioty (gm. Bisztynek), Kinkajmy, Osieka (gm. Bartoszyce).

W tej grupie wodociągów wydano 5 decyzji umarzających, 4 decyzje stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia oraz 2 decyzje wygaszające. W wyniku przeprowadzonej kontroli jakości wody ujmowanej:

–z wodociągu publicznego **Janikowo (gm. Górowo Iławeckie)** – zakwestionowano 1 próbkę wody ze względu na ponadnormatywną mętność na poziomie 2,2 NTU oraz żelazo – 212 µg/l.

–z wodociągu publicznego **Kiwajny (gm. Górowo Iławeckie)** – stwierdzono obecność bakterii grupy coli w ilości 7 jtk/100 ml oraz ponadnormatywną mętność na poziomie 1,7 NTU i żelazo – 238 µg/l.

–z wodociągu publicznego **Worławki (gm. Górowo Iławeckie)** – wykryto podwyższoną wartość mętności na poziomie 4,3 NTU oraz ponadnormatywną zawartość manganu 65 µg/l i żelaza 611 µg/l. Kolejny pobór wody wykazał ponownie ponadnormatywną mętność 4,5 NTU i 4,8 NTU w dwóch punktach monitoringowych.

–z wodociągu publicznego **Langanki (gm. Sępapol)** – zakwestionowano próbkę wody ze względu na ponadnormatywną zawartość manganu – 62 µg/l.

–z wodociągu publicznego Lwowiec (gm. Sępapol)– stwierdzono ponadnormatywną mętność (1,6 NTU) oraz wartość jonu amonowego (1,05 mg/l) i manganu (196 µg/l).

–z wodociągu publicznego Masuny (gm. Sępapol)– stwierdzono ponadnormatywną zawartość chlorków na poziomie 248 mg/l.

–z wodociągu publicznego Ostre Bardo (gm. Sępapol)– stwierdzono podwyższoną mętność – 6,2 NTU oraz ponadnormatywną wartość jonu amonowego – 0,86 mg/l, manganu – 222 µg/l, żelaza – 1239 µg/l.

–z wodociągu publicznego Smodajny – stwierdzono, że woda nie spełnia wymagań ze względu na ponadnormatywną zawartość chlorków oraz sodu. Dodatkowo stwierdzono ponadnormatywną zawartość boru na poziomie 1,06 mg/l przy dozwolonej wartości według rozporządzenia – 1 mg/l, jednak w tym przypadku kontrola zarządcy wodociągu potwierdziła wyeliminowanie przekroczenia.

Na koniec 2024 roku po przeprowadzeniu działań naprawczych przez administratorów wodociągów powyższe przekroczenia badanych parametrów zostały wyeliminowane z wyjątkiem wodociągu publicznego w Smodajnach, co zostało potwierdzone sprawozdaniami z badań jakości wody.

W okresie sprawozdawczym na terenie powiatu bartoszyckiego najczęściej kwestionowane w wodzie parametry to: ponadnormatywna zawartość manganu, żelaza, nieakceptowalna mętność. Są to parametry wskaźnikowe, które nie mają bezpośredniego wpływu na zdrowie konsumenta, lecz mogą oznaczać, że procesy uzdatniania wody lub dystrybucji wody są prowadzone niewłaściwie. Pogorszenie się jakości wody pod względem mikrobiologicznym było spowodowane głównie złym stanem technicznym instalacji wewnętrznej, małym rozbiorem wody oraz wymianą złóż filtracyjnych..

W związku z powyższym na koniec 2024 roku stwierdzono przydatność wody do spożycia we wszystkich wodociągach, jednak warunkowo dopuszczono wodę do spożycia z wodociągu publicznego w Smodajnach ze względu na ponadnormatywną zawartość chlorków i sodu.

3.1.2 Ciepła woda użytkowa

W ramach prowadzonego przez inspekcję sanitarną monitoringu badania ciepłej wody pod kątem występowania bakterii z rodzaju Legionella pobrano 11 próbek ciepłej wody użytkowej:

- w Domach Pomocy Społecznej w Kamińsku, Worynach, Bisztynku, Szczurkowie, Bartoszcach oraz w placówce zapewniającej całodobową opiekę w Liskach,
- w Szpitalu Powiatowym im. Jana Pawła II w Bartoszcach,
- w Szpitalu Rehabilitacyjnym w Górowie Iławeckim.

Ponadto badania na obecność bakterii z rodzaju Legionella sp. zostały również przeprowadzone w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządzających ww. obiektami.

W jednym z domów pomocy społecznej sprawozdania z badania ciepłej wody użytkowej przeprowadzone w ramach wewnętrznej oraz urzędowej kontroli wykazały wysokie skażenie bakteriami z rodzaju Legionella.

W wydanych dwukrotnie decyzjach administracyjnych zakazano korzystania z ciepłej wody użytkowej pochodzącej z instalacji wodociągowej służącej do zasilania pryszniców i innych urządzeń wytwarzających aerozole wodno-powietrzne, a także nakazano podjęcie działań

zmierzających do redukcji liczby bakterii *Legionella* w ciepłej wodzie. Obowiązki nałożone decyzją zostały wykonane.

Na koniec 2024 roku ciepła woda użytkowa w powyższych obiektach spełniała wymagania sanitarne określone w części A załączniku nr 5 do rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

3.1.3 Woda wykorzystywana do rekreacji wodnej

Na terenie powiatu bartoszyckiego brak jest kąpielisk oraz miejsc wykorzystywanych do kąpieli, natomiast inspekcja sanitarna sprawuje nadzór nad 1 odkrytą pływalnią miejską zlokalizowaną w Bartoszycach. W 2024 roku pływalnia funkcjonowała od 1 lipca do 31 sierpnia. Stan sanitarno-higieniczny obiektu nie budził zastrzeżeń. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego użytkownikom pływalni prowadzony był nadzór nad jakością wody zgodnie z harmonogramem zatwierdzonym przez Inspektora Sanitarnego. Badania jakości wody wykazały w dwóch próbkach przekroczenia parametru chemicznego chloroform oraz zbyt niski potencjał redox. Na podstawie analizy przedłożonych przez zarządcę pływalni wyników badań ustalono, że jakość wody odpowiada wymaganiom rozporządzenia i umorzono postępowanie administracyjne.

Ponadto badania jakości ciepłej wody użytkowej przeprowadzone w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego oraz kontroli wewnętrznej zarządcy nie wykazały obecności bakterii *Legionella* sp. w instalacji.

3.2 Obiekty użyteczności publicznej

- **zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej**

Skontrolowano 15 zakładów fryzjerskich, 19 zakładów kosmetycznych, 1 zakład tatuażu, 3 zakłady odnowy biologicznej.

Podczas kontroli sanitarnej w jednym zakładzie fryzjerskim w ramach bieżącego nadzoru stwierdzono naruszenie wymagań sanitarno-higienicznych, tj.:

- brak prowadzonej dezynfekcji narzędzi wielokrotnego użytku,
- brak prowadzonej dekontaminacji powierzchni w zakładzie,
- zanieczyszczone, zabrudzone podłogi w pomieszczeniu świadczenia usług.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego.

W kontrolowanych zakładach kosmetycznych wydano zalecenia dotyczące:

- aktualizacji procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi,
- terminowego dokonywania okresowej kontroli biologicznej procesu sterylizacji narzędzi oraz kontroli technicznej urządzenia służącego do sterylizacji,
- prowadzenia rejestru temperatur panujących wewnątrz urządzenia chłodniczego, w którym przechowywane są odpady niebezpieczne o właściwościach zakaźnych o kodzie 18 01 03.

W związku z obowiązującymi przepisami przeprowadzono również kontrole sanitarne

w obiektach wyposażonych w solaria oraz świadczących usługi z zakresu ćwiczeń fizycznych, w których nieprawidłowości nie stwierdzono.

- **obiekty hotelarskie, motele, pensjonaty i inne, w których świadczone są usługi noclegowe**

Skontrolowano 1 hotel i 4 inne obiekty świadczące usługi noclegowe, w tym agroturystykę. Kontrole nie wykazały zaniedbań w utrzymaniu bieżącej czystości i stanu technicznego. Uchybień nie odnotowano.

- **domy pomocy społecznej i placówki zapewniające całodobową opiekę**

Skontrolowano 4 domy pomocy społecznej oraz 1 placówkę zapewniającą całodobową opiekę, z czego 1 obiekt oceniono negatywnie ze względu na stan sanitarno-techniczny ściany w jednym z pokoi mieszkalnych oraz stan sanitarno-higieniczny losowo skontrolowanych materaców w pomieszczeniach mieszkalnych. Pokoje dla mieszkańców z wyjątkiem jednego wyposażone były w odpowiednią ilość łóżek, szaf, szafek nocnych, stolików i krzeseł w stosunku do liczby zamieszkujących je osób. Kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

- **ustępy publiczne**

Skontrolowano 2 obiekty. Wszystkie ustępy są obiektami skanalizowanymi, dostosowanymi dla osób niepełnosprawnych. W trakcie kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

- **domy przedpogrzebowe, cmentarze**

Skontrolowano 3 domy przedpogrzebowe oraz 6 cmentarzy, w tym komunalne i parafialne. W jednym z cmentarzy parafialnych stwierdzono uchybienie techniczne z powodu niepełnego ogrodzenia terenu. Przeprowadzono również 3 kontrole w stosunku do podmiotu przeprowadzającego ekshumacje zwłok/szczątków ludzkich celem sprawdzenia, czy warunki sanitarne nałożone decyzjami administracyjnymi zezwalającymi na ekshumację zostały spełnione. Nie odnotowano uchybień.

- **środki transportu**

Przeprowadzono kontrolę 5 samochodów służących do przewozu zwłok/szczątków ludzkich. W trakcie przedmiotowej kontroli szczególną uwagę zwrócono na stan higieniczno-sanitarny i techniczny samochodu, rodzaj stosowanych środków czystości oraz sposób dezynfekcji. Nie odnotowano uchybień.

- **tereny rekreacyjne**

Skontrolowano 2 tereny rekreacyjne. W myśl podniesienia standardów sanitarnych i bezpieczeństwa dzieci zalecono zainstalowanie ogrodzenia jednego z kontrolowanych terenów rekreacyjnych.

- **inne obiekty**

Skontrolowano 30 Stacji Uzdatniania Wody. W trakcie kontroli sanitarnych w 5 obiektach stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- podłogi w pomieszczeniach Stacji Uzdatniania Wody nierówne, z ubytkami, pokryte rdzawym lub zielonym nalotem, zawilgocone, trudne do utrzymania w czystości;
- sufity z ubytkami tynku, łuszczącą się farbą, śladami zawilgocenia, czarnym lub zielonym nalotem;
- ściany z ubytkami tynku, łuszczącą się farbą, oznakami zawilgocenia;
- urządzenia służące do uzdatniania wody zlokalizowane w budynku Stacji Uzdatniania Wody z oznakami korozji, z łuszczącą się farbą;
- brak pełnego ogrodzenia terenu ochrony bezpośredniej;
- wody opadowe przedostające się do urządzenia służącego do poboru wody;
- brak tablicy na ogrodzeniu zawierającej informację o ustanowieniu strefy ochronnej ujęcia wody.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wydano decyzję administracyjną nakazującą wykonanie obowiązków.

Ponadto przeprowadzono kontrolę sanitarną lodowiska miejskiego zorganizowanego na terenie rekreacyjnym przy ul. Korczaka w Bartoszykach. Obiekt był czynny w sezonie zimowym. W trakcie kontroli szczególną uwagę zwrócono na procedury postępowania z wypożyczanym sprzętem w tym obuwiem/ łyżwami. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Kontroli poddano również 18 placów zabaw oraz 2 boiska sportowe. Stan techniczny boisk budził zastrzeżenia. Stwierdzono następujące uchybienia:

- sufity w pomieszczeniach budynku należącego do zespołu boisk sportowych z widocznymi zaciekami i licznymi pęknięciami;
- podłoga w pomieszczeniu szatni połamana, nierówna, trudna do utrzymania w czystości;
- nawierzchnia boiska nierówna z licznymi ubytkami materiału.

W kontrolowanych obiektach przeprowadzono dodatkowo działania edukacyjno-informacyjne w zakresie m.in. właściwego utrzymania i eksploatacji wentylacji, klimatyzacji; zasad utrzymania czystości i porządku pomieszczeń/urządzeń obiektu; właściwej eksploatacji wewnętrznej sieci wodociągowej mającej na celu zmniejszenie ryzyka występowania bakterii z rodzaju *Legionella*; opracowywania i wdrożenia procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi; palenia wyrobów tytoniowych.

Poza kontrolami wynikającymi z harmonogramów nadzoru nad obiektami, pracownicy sekcji Higieny Komunalnej na 4 stoiskach edukacyjno-informacyjnych organizowanych przez Powiatową Stację Sanitarną Epidemiologiczną w Bartoszykach, realizowali działania o charakterze profilaktycznym m.in. dotyczące bezpieczeństwa zdrowotnego wody do spożycia oraz potencjalnych źródeł występowania bakterii *Legionella*, metod zapobiegania zakażeniom i jej zwalczania, a także wpływu promieniowania UV na zdrowie podczas korzystania z solarium.

3.3 Interwencje

W 2024 roku do sekcji Higieny Komunalnej wpłynęło 6 wniosków z prośbą o interwencję. 3 sprawy załatwiono we własnym zakresie, w związku z czym przeprowadzono

2 kontrole sanitarne, 1 wizję lokalną. 3 sprawy przekazano do załatwienia wg właściwości. Udzielono 6 odpowiedzi.

Wnioski o interwencje załatwione we własnym zakresie dotyczyły (ogółem 3):

- salonu kosmetycznego prowadzonego nielegalnie w lokalu zlokalizowanym w Bartoszczach- przeprowadzono wizję lokalną, stwierdzono, że lokal jest zamknięty i przeznaczony na wynajem - udzielono odpowiedzi;
- niewłaściwej jakości wody przeznaczonej do spożycia pochodzącej z wodociągu publicznego w Kandytach - pobrano próbki do badania, które wykazało, że woda w punkcie Stacja Uzdatniania Wody w Kandytach – woda uzdatniona – nie odpowiada w zakresie zbadanych parametrów warunkom określonym w rozporządzeniu w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi - udzielono odpowiedzi;
- nieprawidłowości w funkcjonowaniu placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku - przeprowadzono kontrolę w trakcie, której stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu technicznego ścian w pomieszczeniu mieszkalnym oraz stanu sanitarno-higienicznego materaców i wyposażenia w pokojach mieszkalnych pensjonariuszy. Udzielono odpowiedzi.

Wnioski przekazywane do rozpatrzenia wg właściwości dotyczyły (ogółem 3):

- uciążliwy zapach związany z hodowlą drobiu w pomieszczeniu po byłej świetlicy wiejskiej w gminie Bartoszyce- przekazano sprawę do organu właściwego - udzielono odpowiedzi;
- uciążliwy zapach związany ze składowaniem pelletu w pomieszczeniu piwnicznym, będącym częścią wspólną wspólnoty mieszkaniowej w gminie Bisztynek- przekazano sprawę do organu właściwego - udzielono odpowiedzi;
- uciążliwy zapach wydobywający się z instalacji kanalizacyjnej w budynku na terenie miasta Górowo Iławeckie- przekazano sprawę do organu właściwego. Udzielono odpowiedzi.

3.4 Imprezy masowe

W 2024 r. do PSSE w Bartoszczach wpłynęło 5 wniosków o zaopiniowanie imprezy masowej pn. „Gala Sportów Walki BFN”, „Międzynarodowe Dni Bartoszyce 2024”, „II Ogólnopolski Festiwal Muzyki Tanecznej Disco Barcja”, „Święto Plonów Gminy Bartoszyce 2024”, „Gala Sportów Walki DUET FIGHTNIGHT”. Wydano 5 pozytywnych opinii sanitarnych w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego uczestnikom imprezy. W trakcie trwania imprezy masowej organizator był zobowiązany do spełnienia poniższych warunków:

- zapewnić odpowiednią ilość punktów czerpalnych wody do spożycia przez ludzi (1 punkt na każde 1000 osób), której jakość powinna spełniać wymagania określone obowiązującymi przepisami prawnymi,
- zapewnić odpowiednią ilość kabin WC (wg normy przyjmuje się, że na 1abinę przypada 250 osób), umywalki do mycia rąk, środki higieny, tj. papier toaletowy, mydło, ręczniki jednorazowe/suszarki, a takżeabinę WC przystosowaną dla osób niepełnosprawnych,
- zapewnić bieżące czyszczenie pomieszczeń sanitarnych (dezynfekcja toalet, uzupełnianie

papieru toaletowego, mydła, ręczników jednorazowych, a w razie konieczności czyszczenie zbiorników bezodpływowych),

- zapewnić odpowiednią ilość pojemników na odpady komunalne oraz ich opróżnianie w razie przepełnienia.

3.5 Ekshumacje

Do zakresu działań Sekcji Higieny Komunalnej należy również nadzór nad ekshumacjami i transportem zwłok i szczątków ludzkich. W 2024 roku do PSSE w Bartoszczach wpłynęło 150 wniosków o ekshumację, wydano 145 decyzji. Przeprowadzono 3 kontrole w stosunku do podmiotu przeprowadzającego ekshumację oraz skontrolowano 5 środków transportu służących do przewozu zwłok/ szczątków ludzkich. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Sekcja Higieny Pracy

Sekcja Higieny Pracy sprawuje nadzór nad warunkami higieniczno-zdrowotnymi w środowisku pracy z uwzględnieniem czynników szkodliwych (czynniki chemiczne, pyły, hałas, drgania mechaniczne, czynniki biologiczne, mikroklimat zimny i gorący), czynników uciążliwych (oświetlenie), procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, a także nad chemikaliami (substancje chemiczne i ich mieszaniny, produkty biobójcze, prekursory narkotyków kat. 2 i 3). Podejmuje działania mające na celu minimalizację niekorzystnego wpływu ww. czynników na zdrowie pracujących, a zwłaszcza zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Ponadto sekcja realizuje zadania związane z egzekwowaniem przepisów dotyczących produktów kosmetycznych, a także sprawuje nadzór nad przestrzeganiem zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych, tzw. dopalaczy.

4.1 Nadzór nad warunkami higienicznymi i zdrowotnymi w środowisku pracy

W 2024 roku na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bartoszczach zewidencjonowanych było 239 zakładów pracy.

W 2024 roku nadzorem objęto 87 zakładów pracy, w których zatrudnionych było 2895 pracowników. Ogółem przeprowadzono 99 kontroli stanu higieniczno-sanitarnego. W związku ze stwierdzeniem uchybień higieniczno-zdrowotnych wydano 22 decyzje administracyjne.

Najczęściej stwierdzane uchybienia podczas kontroli to:

- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń higieniczno-sanitarnych;
- brak aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia;
- brak lub nieprawidłowa ocena ryzyka zawodowego;
- brak rejestrów związanych z czynnikami rakotwórczymi/mutagennymi;
- uchybienia w zakresie niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin.

4.2 Przekroczenia normatywów higienicznych NDN/NDS

Na terenie naszego powiatu znajduje się 9 zakładów, w których 62 pracowników narażonych jest na przekroczenia normatywów higienicznych, tj. w zakresie NDN hałasu - 8 zakładów, w tym 51 pracowników, w zakresie NDS pyłów - 3 zakłady, w tym 18 pracowników.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 5 zakładów pracy, w których występują przekroczenia normatywów higienicznych, tj. w zakresie NDS pyłów narażonych 14 pracowników oraz w zakresie NDN hałasu, narażonych 29 pracowników.

W zakładach pracy, w których występują przekroczenia hałasu, pracodawcy realizują program działań organizacyjno-technicznych zmierzający do ograniczenia narażenia. Działania te dostosowywane są do potrzeb pracowników należących do grup szczególnego ryzyka poprzez:

- stosowanie procesów technologicznych nie wytwarzających nadmiernego hałasu;
- automatyzację i hermetyzację procesów technologicznych;
- stosowanie ekranów dźwiękochłonnych.

W zakładach pracy, w których obniżenie poziomu hałasu do norm dopuszczalnych jest niemożliwe ze względów technologicznych, pracodawcy zobowiązani są do:

- szkolenia pracowników w celu uświadamiania im rozmiarów zagrożenia i sposobów minimalizacji, w tym szkolenia specjalistyczne na szkoleniu okresowym z udziałem lekarza laryngologa;
- kierowania na badania audiometryczne słuchu pracowników narażonych na hałas po wczesnym wykryciu zaburzeń chorobowych, przesuwanie do innych prac;
- ograniczenia czasu ekspozycji tylko do niezbędnego minimum;
- doboru środków ochrony indywidualnej do wielkości charakteryzujących hałas;
- oceny ryzyka zawodowego z zastosowaniem środków profilaktycznych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszczach w 2024 roku wydał 1 decyzję administracyjną na wyeliminowanie lub obniżenie możliwie do najniższego poziomu przekroczenia wartości normatywnych w zakresie NDN hałasu i NDS pyłu.

4.3 Zakłady o szczególnym zagrożeniu

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszczach prowadzi nadzór nad obiektami o szczególnym zagrożeniu, w których występują czynniki rakotwórcze oraz czynniki szkodliwe, tj. 5-krotne i wyższe przekroczenia najwyższych dopuszczalnych normatywów higienicznych NDS i NDN.

W 2024 roku zewidencjonowano 36 zakładów o szczególnym zagrożeniu, w których ogółem narażonych było 402 pracowników oraz 129 pracowników pozostających w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi. Skontrolowano 16 zakładów pracy.

Podczas kontroli informowano pracodawców o zmianach w przepisach prawnych, tj. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. z 2024 r., poz.156) utraciło moc. W życie weszło nowe rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2024 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym

lub reprotoksycznym w środowisku pracy (Dz. U. z 2024 r., poz. 1126). Z uwagi na prace związane z narażeniem pracowników na czynniki rakotwórcze/mutagenne/reprotoksyczne, informowano o:

- nowym wzorze „Informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym”, stanowiący załącznik nr 2 do ww. obowiązującego rozporządzenia (Dz. U. z 2024 r., poz. 1126), którą należy przekazywać co rocznie w terminie do 15 stycznia za rok poprzedni do Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie, ul. Żołnierska 16, 10-561 Olsztyn, zgodnie z § 6 ust. 2 nowego ww. rozporządzenia;
- aktualizowaniu na bieżąco rejestru prac i rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym (zgodnie z § 6 ust. 1 i § 7 obowiązującego ww. rozporządzenia).

W ramach zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego pracownikom, pracodawcy podejmowali działania do obniżania ekspozycji narażenia na czynniki rakotwórcze. W zakładach pracy, w których procesy technologiczne uniemożliwiają wyeliminowanie czynnika rakotwórczego, pracodawcy wyposażali pracowników w środki ochrony indywidualnej, odzież i obuwie robocze oraz zapewniali zabezpieczenia techniczne, tj. wentylacja mechaniczna stanowiskowa i ogólna.

4.4. Choroby zawodowe

Jednym z ważniejszych elementów w działalności sekcji higieny pracy jest kontrola warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych. Praca w warunkach szkodliwych lub niewłaściwy sposób wykonywania pracy czy też niewłaściwa profilaktyczna opieka lekarska mogą być przyczyną chorób zawodowych.

W 2024 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bartoszcach wpłynęło 14 zgłoszeń podejrzenia chorób zawodowych, sporządzono 13 kart oceny narażenia zawodowego oraz wydano 10 skierowań na badania do Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Olsztynie, w celu wydania orzeczenia lekarskiego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszcach w 2024 roku wydał 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej u rolnika indywidualnego i u pracownika leśnego, tj. choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: borelioza, poz. 26 wykazu chorób zawodowych oraz 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej u nauczyciela, tj.: przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głosu i trwałą dysfonią, poz. 15.3 wykazu chorób zawodowych.

4.5 Nadzór w zakresie zagrożeń zdrowia publicznego

4.5.1 Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bartoszcach funkcjonuje zespół ds. nadzoru nad środkami zastępczymi, w skład którego wchodzi pracownicy sekcji Higieny Pracy oraz pracownik Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej.

W 2024 roku do PPIS w Bartoszycach nie wpływały sprawy związane z ujawnionymi dowodami rzeczowymi w postaci środków zastępczych.

Przeprowadzono 3 kontrole podmiotów w zakresie przestrzegania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

4.5.2 Nadzór nad prekursorami narkotyków kat. 2 i 3

Na terenie powiatu bartoszyckiego nie występują podmioty wprowadzające do obrotu prekursory narkotyków kategorii 2 i 3. Zewidencjonowane są 2 zakłady, które stosują prekursory narkotyków kat. 3.

W 2024 roku przeprowadzono 1 kontrolę, podczas której nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prekursorów narkotykowych.

4.5.3 Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

Na terenie powiatu bartoszyckiego nie występują producenci, formulatorzy oraz importerzy substancji chemicznych i ich mieszanin, a jedynie dystrybutorzy oraz zakłady stosujące substancje chemiczne i ich mieszaniny (nie będący formulatorami).

W 2024 roku przeprowadzono 75 kontroli w zakresie stosowania i wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin. W jednym z podmiotów wprowadzających do obrotu stwierdzono niezgodne z prawem karty charakterystyki i oznakowanie mieszanin chemicznych. U pozostałych, główne nieprawidłowości to brak spisu i aktualnych kart charakterystyk substancji chemicznych i ich mieszanin stosowanych w zakładach pracy.

Zakłady stosujące substancje chemiczne i ich mieszaniny są świadomi niebezpieczeństw, jakie ze sobą niesie niewłaściwe stosowanie substancji chemicznych i ich mieszanin. W większości zakładów substancje te są właściwie magazynowane, odpowiednio oznakowane oraz dla niebezpiecznych substancji zapewnione są karty charakterystyki. Stosujący podczas zakupu substancji chemicznych i ich mieszanin wymagają od dystrybutorów zapewnienia takiej karty. Ponadto, substancje te są używane wyłącznie przez osoby upoważnione i przeszkolone w zakresie ich stosowania.

4.5.4 Nadzór nad produktami biobójczymi

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bartoszycach nadzoruje 47 podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzenie do obrotu produktu biobójczego.

W 2024 roku dokonano 11 kontroli podmiotów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze i 27 podmiotów stosujących ww. produkty. Nie stwierdzono nieprawidłowości, jak również nie wydano decyzji administracyjnych w zakresie produktów biobójczych.

Podmioty wprowadzające do obrotu produkty biobójcze zwracają szczególną uwagę na wymagania dotyczące produktów biobójczych, m.in. nie wprowadzają do obrotu produktów bez aktualnego pozwolenia na obrót. Stosujący zaś zwracają szczególną uwagę na datę ważności produktu biobójczego.

Dodatkowo przeprowadzono 2 kontrole podmiotów udostępniających na rynku produkty biobójcze przeznaczone do stosowania przez użytkowników profesjonalnych i zawierające w swoim składzie fosforek glinu lub magnezu. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Mimo to,

w ramach działań prewencyjnych informuje się kontrolowanych o obowiązujących regulacjach prawnych oraz nadzorze sprawowanym przez organy PIS. .

4.5.5 Nadzór nad detergentami

W 2024 roku przeprowadzono 2 kontrole podmiotów stosujących detergenty. Nie stwierdzono nieprawidłowości, jak również nie wydano decyzji administracyjnych.

4.5.6 Nadzór nad produktami kosmetycznymi

W wykazie zakładów wytwarzających produkty kosmetyczne w 2024 r. znajdował się 1 zakład konfekcjonujący produkty kosmetyczne, tj. manufaktura kosmetyczna – rozlewnia olejów kosmetycznych, w którym działalność została zawieszona w dniu 30 listopada 2024 r. W 2024 roku nie przeprowadzono kontroli zakładów produkujących i konfekcjonujących produkty kosmetyczne.

W ewidencji obiektów obrotu produktami kosmetycznymi w 2024 r. znajdowało się 30 sklepów, hurtowni brak. Przeprowadzono 8 kontroli obiektów obrotu kosmetykami, w trakcie których sprawdzano m. in. przestrzeganie przepisów rozporządzeń dot. produktów kosmetycznych, w tym oznakowania etykiety. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

5. Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Do zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy w szczególności: uzgadnianie projektów planów zagospodarowania przestrzennego, uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych, uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych oraz inicjowanie przedsięwzięć oraz prac badawczych w dziedzinie zapobiegania negatywnym wpływom czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi. Do zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy również wydawanie opinii co do zgodności z warunkami sanitarnymi określonymi przepisami Unii Europejskiej przedsięwzięć i zrealizowanych inwestycji, których realizacja jest wspomagana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej.

5.1 Działalność nadzorowa

- W zakresie działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2024 roku:
- przeprowadzono 31 kontroli sanitarnych, dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektów,
- wydano 30 stanowisk dotyczących uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektów;
- zaopiniowano 23 dokumentacje projektowe,
- wydano 61 opinii sanitarnych, dotyczących realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- uzgodniono 57 dokumentacji dot. zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- wydano 242 postanowienia o uzgodnieniu projektów decyzji o warunkach zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- wydano 52 decyzje płaćnicze na kwotę 11400 zł.

5.2 Uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektów

W 2024 r. dokonano kontroli 30 obiektów przekazywanych do użytkowania. W wyniku oględzin obiektów stwierdzono, że inwestorzy realizują roboty budowlane w oparciu o prawomocne decyzje, pozwolenia na budowę lub zgłoszenie zmiany sposobu użytkowania pomieszczeń, lokali i obiektów. Dokumentacja budowlana posiada wymaganą opinię sanitarną Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bartoszczycach, opinie rzeczoznawców ds. sanitarno-higienicznych oraz inne opinie rzeczoznawców, wymagane przepisami szczegółowymi.

Podczas przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że obiekty realizowane są zgodnie z warunkami określonymi w dokumentacji budowlanej, przepisami i warunkami technicznymi. W niektórych przypadkach, realizacja niewielkich inwestycji odbiegała nieco od rozwiązań przyjętych w projektach budowlanych. Inwestorzy, podczas realizacji inwestycji, dokonują zmian, odstępstw od projektów o charakterze nieistotnym. Nieznaczące odstępstwa związane są ze zmianą profilu prowadzonych usług, sposobem wyposażenia pomieszczeń i dotyczą zmian rozmieszczenia przyborów sanitarnych, ustawienia mebli itp. W trakcie kontroli dokonywanej podczas odbiorów końcowych poszczególnych obiektów, inwestorzy zobowiązani są przed rozpoczęciem działalności do usunięcia niedociągnięć i usterek.

Odbiory obiektów na terenie działania PSSE w Bartoszczycach w 2024 r. dotyczyły przede wszystkim budowy, zmiany sposobu użytkowania pomieszczeń w przeważającej większości obiektów handlowych i usługowych. Dominującymi inwestycjami nowo wznoszonymi obiektami na terenie działania PSSE Bartoszyce jest budownictwo jednorodzinne. Adaptowane są pomieszczenia usługowe i mieszkalne istniejące z przeznaczeniem na działalność o charakterze usługowym lub handlowym. W niewielkiej ilości budowane są nowe zakłady produkcyjne i usługowe.

W 2024 r. Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszczycach nie wydawał sprzeciwów w sprawach dopuszczenia do użytkowania obiektów.

W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania 30 inwestycji. Na szczególną uwagę zasługują następujące skontrolowane obiekty:

- zmiana przeznaczenia części pomieszczeń w istniejącym przedszkolu niepublicznym, ul. 11 Listopada 10 w Bartoszczycach;
- zakład przyrodoleczniczy wraz z infrastrukturą techniczną w miejscowości Nowa Wieś Łławecka, gmina Górowo Łławeckie;
- poprawa efektywności energetycznej budynku OSP i podstacji pogotowia ratunkowego w Bisztynku wraz z rozbudową OSP oraz budową i przebudową dróg przyległych, ul. Marii Konopnickiej 1, 11-230 Bisztynek;
- gabinet stomatologiczny, ul. Poniatowskiego 9/1, 11-200 Bartoszyce;
- zmiana sposobu użytkowania budynku usługowego (szkoły) na Dom Pomocy Społecznej wraz z przebudową i rozbudową budynku oraz zagospodarowaniem terenu, dz. nr 139/6 – obręb 0059 Sokolica, gmina Bartoszyce.

5.3 Zestawienie opiniowanych przedsięwzięć

W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano 57 opinii sanitarnych dotyczących realizacji przedsięwzięć, które zaliczono do mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w tym: 21 opinii sanitarnych o braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, 16 opinii sanitarnych w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz określenie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, 20 opinii sanitarnych w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2024 roku opiniowano następujące inwestycje:

1. Inwestycje, dla których wydano opinie sanitarne o braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (21 opinii). W przeważającej ilości opinie dotyczyły farm fotowoltaicznych (10 opinii) i przebudowy dróg gminnych i powiatowych (7 opinii). Wśród najważniejszych przedsięwzięć zaopiniowano:
 - budowę kanalizacji sanitarnej na odcinku od miejscowości Grzęda do miejscowości Wojkowo wraz z przebudową przepompowni ścieków, gmina Bisztynek;
 - budowę oczyszczalni ścieków w Pieszkowie i kanalizacji sanitarnej w miejscowości Pieszkowo, Zielenica, Janikowo, gmina Górowo Iławeckie;
 - budowę oczyszczalni ścieków w Kandytach na dz. nr 108/2, obr. Kandyty, gmina Górowo Iławeckie.
2. Inwestycje, dla których wydano opinie sanitarne w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz określenie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (16 opinii). W przeważającej ilości opinie dotyczyły farm fotowoltaicznych (11 opinii). Najważniejsze przedsięwzięcia dotyczyły:
 - budowy bezobsługowej stacji paliw płynnych na działce nr 112/13, obręb nr 8 miasto Bartoszyce;
 - punktu zbierania i przetwarzania odpadów na działce nr 12/60, obręb Sędławki, gmina Bartoszyce;
 - uruchomienia produkcji pelletu na działce nr 42, 43 obręb Markiny, gmina Bartoszyce;
 - budowy zakładu produkcji biometanu, bioLNG i bioCO₂ o ekwiwalentnej mocy elektrycznej do 3,5 MWe wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działce nr 1/8, 1/9, 1/11, 1/12, obręb Paustry, gmina Górowo Iławeckie.
3. Inwestycje, dla których wydano opinie sanitarne w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (20 opinii). Najważniejsze przedsięwzięcia dotyczyły:
 - budowa elektrociepłowni na biogaz rolniczy w miejscowości Dąbrowa, gmina Bartoszyce, dz. nr 36/1, 36/3, 36/6, 36/7 (w opinii określono jednocześnie warunki i wymagania dotyczące planowanego przedsięwzięcia);

- rozbudowa instalacji do składowania odpadów, z wyłączeniem odpadów obojętnych o zdolności przyjmowania ponad 10 ton odpadów na dobę lub o całkowitej pojemności ponad 25 000 ton, zlokalizowanej na działce nr 1/1, obręb Markiny, gmina Bartoszyce;
- Utworzenie punktu zbierania i przetwarzania innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych na działce nr 201, obręb Minty, gmina Bartoszyce (opinia wydana z zastrzeżeniem).

5.4 Uzgadnianie dokumentacji projektowej

W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2024 roku uzgodniono 23 dokumentacje projektowe. Z punktu widzenia Inspekcji Sanitarnej, najważniejsze zaopiniowane projekty to:

- zmiany funkcji pomieszczeń w istniejącym Przedszkolu Niepublicznym przy ul. 11 Listopada 10 w Bartoszczach;
- budowy indywidualnych źródeł ciepła zeroemisyjnych w gminnych obiektach kulturowych i oświatowych – budynek Szkoły Podstawowej w Bezledach, gmina Bartoszyce;
- remontu Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Galiny, gmina Bartoszyce – Etap I i II.

5.5 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

W ramach Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2024 roku nie uzgadniano dokumentacji dotyczących zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, ani projektów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

5.6 Projekty decyzji o warunkach zabudowy

W 2024 r. uzgodniono, w formie postanowienia 242 projekty decyzji o warunkach zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego. Większość projektów decyzji dotyczyło budowy budynków mieszkalnych, przydomowych oczyszczalni ścieków i farm fotowoltaicznych. Najważniejsze uzgodnione projekty decyzji dotyczyły:

- budowy świetlicy wiejskiej wraz z pomieszczeniami przedszkolnymi na działce nr 4/10 w obrębie Liski, gmina Sępopol;
- budowy hali magazynowej w ramach istniejącej zabudowy zagrodowej i prowadzonego gospodarstwa rolnego na części działki nr 44 w obrębie Troszkowo, gmina Bisztynek;
- przebudowy stacji uzdatniania wody w Bezledach poprzez budowę drugiego zbiornika wyrównawczego na wodę na działce nr 477 w obrębie Bezledy, gmina Bartoszyce;
- przebudowy stacji uzdatniania wody w Galinach poprzez budowę zbiornika wyrównawczego na wodę na działce nr 363/1 w obrębie Galiny, gmina Bartoszyce
- modernizacji, przebudowie i rozbudowie istniejącej oczyszczalni ścieków na działce nr 96/5, obręb geodezyjny Bisztynek – Kolonia, gmina Bisztynek
- budowy sieci kanalizacji sanitarnej na działkach nr 3/48, 6/2, 136, 130, 131, 154, 135, 132, 133/2, 133/1, 128, 127, 126, 129, 134/1, 134/2, 134/3, 152 w obrębie Łabędnik Duży, gmina Bartoszyce.

6. Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży

Głównym zadaniem pionu higieny dzieci i młodzieży w roku 2024 było sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów regulujących warunki sanitarno higieniczne i techniczne placówek oświatowych oraz opiekuńczo-wychowawczych (nauczania i wychowania), do utrzymania higieny osobistej, higieny procesów nauczania, do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, wypoczynku i rekreacji dzieci oraz młodzieży.

W roku 2024 nadzorem sanitarnym objęto 48 placówek nauczania i wychowania oraz 21 turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży. W placówkach przeprowadzono 67 kontroli oceniając ich stan sanitarny pod względem: posiadanej infrastruktury, bieżącej czystości i porządku, warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów, dostępności do profilaktycznej opieki zdrowotnej, przechowywania substancji chemicznych, organizacji dożywiania, ergonomii stanowiska pracy ucznia, higieny pracy umysłowej, możliwości pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych, analizy obciążenia uczniów ciężarem tornistrów.

W ramach nadzoru prowadzonego nad placówkami nauczania i wychowania w 2024 roku wydano 5 decyzji merytorycznych (w 2023 r. - 3), które dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego toalet, pomieszczeń dydaktycznych, ale także nawierzchni schodów.

6.1 Stan sanitarno-higieniczny i techniczny budynków

Wyniki przeprowadzonych kontroli pokazują, że warunki sanitarno-higieniczne i techniczne budynków, w których prowadzona jest działalność oświatowo-wychowawcza, od kilku lat utrzymują się na zbliżonym poziomie.

Złego stanu technicznego nie stwierdzono w żadnym obiekcie. Niewłaściwe warunki sanitarno-higieniczne stwierdzono w 8% obiektów. Zdecydowana większość placówek na terenie powiatu bartoszyckiego zapewniła jednak odpowiednie pod względem higienicznym i zdrowotnym warunki pobytu swoim wychowankom.

Poprawę stanu sanitarno-higienicznego uzyskano w 3 placówkach szkolnych poprzez doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-technicznego nawierzchni boiska sportowego, nawierzchni schodów wejściowych oraz ścian i sufitów w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych. Stan placówek oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu bartoszyckiego należy ocenić jako dobry

6.2 Higiena procesu nauczania

Ergonomia wyposażenia placówek dla dzieci i młodzieży

Na układ ruchu i kształtowanie postawy ciała młodego człowieka w dużej mierze wpływa prawidłowo dobrane do wzrostu stanowisko nauki, czyli ergonomiczne meble edukacyjne. W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego w 2024 r. dokonano oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów, sprawdzono także ich oznakowanie, prawidłowość zestawienia oraz stan techniczny. Ocenę dostosowania mebli do wzrostu uczniów przeprowadzono w 5 placówkach tj. w 3 przedszkolach, gdzie zbadano 75 stanowisk w 7 oddziałach; w 1 szkole podstawowej, gdzie zbadano 67 stanowisk w 7 oddziałach oraz w 1 zespole szkół, gdzie zbadano 82 stanowiska pracy w 4 oddziałach przedszkolnych. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ocena oświetlenia w pomieszczeniach lekcyjnych

W 2024 r. nie przeprowadzano badań oświetlenia sztucznego oraz nie wydawano decyzji w zakresie zapewnienia właściwych parametrów natężenia oświetlenia sztucznego w pomieszczeniach szkolnych i przedszkolnych.

W związku z opublikowaniem nowej normy dotyczącej oświetlenia miejsc pracy pisemnie poinformowano wszystkie organy prowadzące placówki oświatowo-wychowawcze oraz dyrektorów placówek o konieczności dokonania weryfikacji posiadanej dokumentacji w zakresie pomiarów natężenia oświetlenia sztucznego, a w razie konieczności podjęcie stosownych działań dotyczących zapewnienia właściwego oświetlenia sztucznego w pomieszczeniach.

Zapewnienie miejsca na podręczniki i przybory szkolne oraz obciążenie uczniów ciężarem tornistrów/plecaków szkolnych

Obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawianie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych wynika z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach. Zmniejszenie obciążenia uczniów ciężarem plecaków szkolnych ma korzystny wpływ na kształtowanie postawy ciała. Podczas kontroli sanitarnych w 2024 r. weryfikowano realizację zapisów ww. rozporządzenia i sprawdzano możliwości, jakie dają uczniom placówki na pozostawianie podręczników i przyborów szkolnych w szafkach z indywidualnymi skrytkami lub w innym wyznaczonym miejscu. Na 26 skontrolowanych szkół wszystkie dopełniły ten obowiązek.

Pomimo zapewnienia przez wszystkie placówki miejsca, wciąż nie został rozwiązany problem ciężkich plecaków. W 2024 r. PPIS w Bartoszczach przeprowadził kontrole sanitarne w zakresie obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w 1 szkole podstawowej miejskiej oraz w 1 szkole podstawowej wiejskiej. Badaniem objęto w sumie 15 oddziałów klasowych, w tym 148 uczniów. Wyniki przeprowadzonych badań wykazały że u 67 uczniów waga tornistra szkolnego wynosiła do 10% masy ciała ucznia, u 71 uczniów 10-15% masy ciała ucznia, a u 10 uczniów powyżej 15% masy ciała ucznia. Podczas kontroli, przedstawiciele Inspektora Sanitarnego przeprowadzali rozmowy z dyrektorami szkół informując o konieczności edukacji rodziców i dzieci w tym zakresie. Zwracano uwagę na czynniki wpływające na przekroczenie wagi tornistrów/plecaków, m.in.: noszenie podręczników i zeszytów, które nie były ujęte w programie nauczania w danym dniu; noszenie przedmiotów niezwiązanych bezpośrednio z programem nauczania, rodzaj materiału, z którego został wykonany tornister lub plecak; niewystarczający dozór opiekunów nad zawartością tornistrów.

Warunki do przeprowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Zgodnie z ustawą z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe 12, szkoła jest zobowiązana zapewnić uczniom możliwość korzystania z zespołu urządzeń sportowych i rekreacyjnych. Jak wynika z danych sprawozdawczych za 2024 r. infrastruktura do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w większości szkół powiatu bartoszyckiego jest zapewniona w mniejszym lub większym stopniu. Na 25 skontrolowanych placówek szkolnych, 1 szkoła posiada tylko salę zastępczo-rekreacyjną, 5 szkół tylko boisko szkolne, 1 szkoła salę gimnastyczną i boisko, 8 szkół posiada salę zastępczą z boiskiem, natomiast 10 szkół posiada szkolny zespół

sportowy z boiskiem. Niezależnie od posiadanej infrastruktury, zajęcia wychowania fizycznego odbywały się na korytarzach szkolnych w 5 placówkach. W 4 skontrolowanych szkołach uczniowie mają możliwość korzystania z infrastruktury do zajęć sportowych poza placówką.

Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami

Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami, której celem jest zapobieganie zaburzeniom we wszystkich sferach zdrowia i ich rozwoju, powinna być realizowana w szkolnym gabinecie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, co wynika z ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe. Obecnie dostęp do gabinetu profilaktyki zdrowotnej zapewnia uczniom 11 szkół na 17 placówek objętych nadzorem oraz 1 szkoła zapewnia profilaktyczną opiekę nad uczniami poza placówką szkolną. Podobnie jak w zeszłym roku, większość z gabinetów profilaktyki zdrowotnej jest do dyspozycji jednej szkoły. Natomiast 1 skontrolowana szkoła zapewnia uczniom opiekę stomatologiczną w gabinecie poza placówką szkolną oraz 1 w dentobusie.

Nadzór nad warunkami wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2024 r. do bazy wypoczynku Ministerstwa Edukacji i Nauki zgłoszonych zostało 21 turnusów wypoczynku dla dzieci i młodzieży (wypoczynek zimowy 2 turnusy, letni 19). W trakcie wypoczynku przeprowadzono 11 kontroli turnusów na terenie powiatu, na których wypoczywało 261 dzieci i młodzieży. W skontrolowanych ośrodkach nie stwierdzono nieprawidłowości. Organizatorzy turnusów zapewнили wypoczywającym odpowiednie warunki sanitarno-higieniczne. Podczas trwania wypoczynku nie odnotowano interwencji dotyczących niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych w obiektach wypoczynkowych.

Działania informacyjno-edukacyjne

Jednym z priorytetowych celów Państwowej Inspekcji Sanitarnej było podjęcie działań z zakresu edukacji zdrowotnej w środowisku szkolnym. Podczas kontroli sanitarnych w placówkach oświatowych oraz w placówkach sezonowych szczególny nacisk położono na edukację mającą na celu eliminację wad postawy (dostosowanie umeblowania do wymagań ergonomii, redukcję ciężaru plecaków szkolnych, zapewnienie miejsc do przechowywania części podręczników i przyborów szkolnych), profilaktykę wszawicy oraz profilaktykę wad wzroku. Realizując działania przeprowadzano zajęcia edukacyjne dla uczniów, rodziców i opiekunów oraz przekazywano ulotki i materiały edukacyjne.

6.3 Podsumowanie

W placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu bartoszyckiego zauważyć można systematyczną poprawę. W 2024 r. większość nadzorowanych placówek zapewniła bezpieczne i higieniczne warunki nauczania, wychowania, opieki oraz wypoczynku dla dzieci i młodzieży. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny budynków znajduje się na zbliżonym poziomie w odniesieniu do ubiegłego roku. Na podobnym poziomie kształtują się warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, jak również profilaktycznej opieki zdrowotnej w szkołach.

W trosce o zdrowie uczniów, nadal należy eliminować uciążliwości w środowisku pracy ucznia tj. zapewnić wszystkim uczniom stanowiska pracy dostosowane do wymagań ergonomii

oraz zapewnić właściwe natężenia oświetlenia sztucznego na wszystkich stanowiskach pracy ucznia, w tym przy tablicy. Nadal należy prowadzić działania zwiększające świadomość rodziców i dzieci w zakresie wpływu na postawę fizyczną człowieka, niedostosowanego do wzrostu umebrowania oraz nadmiernego obciążenia pleców dzieci (zbyt ciężkie plecaki/tornistry).

7. Sekcja Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej

Oddział Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez wykonywanie działań profilaktycznych, których celem jest podniesienie poziomu wiedzy i wykształcenie odpowiednich postaw i zachowań prozdrowotnych. W ramach działalności oświatowo-zdrowotnej inicjowano, koordynowano, realizowano oraz nadzorowano programy i akcje o tematyce zdrowotnej.

W 2024 roku, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna uczestniczyła w realizacji interwencji programów profilaktycznych ogólnopolskich i wojewódzkich. Działania profilaktyczne skierowane były do rodziców i opiekunów dzieci, dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych, nauczycieli wychowawców oraz pedagogów szkolnych, pracowników ochrony zdrowia, a także przedstawicieli samorządów lokalnych i instytucji publicznych.

W ramach realizacji programów zorganizowano 77 zajęć edukacyjnych, 2 pogadanki, 7 stoisk profilaktyczno-edukacyjnych, 1 konkurs plastyczny, 4 prelekcje/wykłady skierowane do nauczycieli i rodziców, 1 szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu „Trzymaj formę!”, 1 wywiad do lokalnej telewizji, 3 nagrania do lokalnego radia oraz 63 dystrybucji materiałów edukacyjnych. Dodatkowo przeprowadzono 12 wizytacji/ocen realizacji programów profilaktycznych w placówkach oświatowych.

Do działań programowych inicjowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną włączyło się 36 placówek oświatowych z pośród 38.

W 2024 roku przeprowadzono 123 działań o charakterze profilaktycznym (interwencje programowe) wśród 6300 uczestników oraz 377.

7.1 Realizacja ogólnopolskich interwencji programowych na terenie powiatu

Na terenie powiatu realizowano 12 ogólnopolskich interwencji programowych. Działania prowadzone były w przedszkolach, szkołach podstawowych oraz szkołach ponadpodstawowych. W realizacji tych działań współpracowano z nauczycielami tj. koordynatorami szkolnymi i przedszkolnymi - poszczególnych programów edukacyjnych, pedagogami oraz wychowawcami klas, przedstawicielami lokalnych władz oraz mediów.

Na szczególne wyróżnienie zasługuje realizacja Światowego Dnia Rzucania Palenia we współpracy z Urzędem Miasta Bartoszyce oraz Warmińsko-Mazurskim Stowarzyszeniem Przyjaciół Opieki Paliatywnej, gdzie pracownik PZiOZ wygłosił prelekcję skierowaną do uczniów szkół podstawowych klas VII i VIII oraz środowiska pozarządowego, dotyczącą profilaktyki palenia papierosów i e-papierosów.

Drugim równie ważnym działaniem w ramach interwencji programowej było wzmocnienie działań edukacyjnych wśród uczniów szkół ponadpodstawowych w ramach profilaktycznego programu raka szyjki macicy pt. „Wybierz życie – pierwszy krok”. Dzięki prężnej współpracy wszystkich szkół średnich z naszego powiatu, zajęciami edukacyjnymi dotyczącymi wiedzy nt.

profilaktyki zakażenia wirusem HPV objęto łącznie 340 uczniów z Zespołu Szkół w Górowie Iławeckim, Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 1 im. Kresowiaków w Bartoszczach, Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Żeromskiego w Bartoszczach oraz Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Kawalerów Maltańskich w Bartoszczach.

W ramach interwencji programowych, na terenie powiatu bartoszyckiego, realizowano:

- ✓ Program Promujący Racjonalne Odżywianie i Aktywność Fizyczną „Trzymaj formę!”;
- ✓ Program Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w tym:
 - a) Światowy Dzień Bez Tytoniu
 - b) Światowy Dzień Rzucania Palenia
- ✓ Program Edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne”;
- ✓ Przedszkolny Program Profilaktyki Tytoniowej „Czyste powietrze, wokół nas”;
- ✓ Szkolny Program Profilaktyki Tytoniowej „Bieg po zdrowie”;
- ✓ Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS;
- ✓ Program Profilaktyki Raka Szyjki Macicy „Wybierz życie – pierwszy krok”;
- ✓ Program Edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?”
- ✓ Program Profilaktyczny „Podstępne WZW”;
- ✓ Program Edukacyjny „Znamie! Znam je?”

7.2 Realizacja interwencji nieprogramowych na terenie powiatu

Działania nieprogramowe promocji zdrowia w 2024 r. skupiły się w dużej mierze na kontynuacji profilaktyki chorób odkleszczowych, w tym promowaniu kampanii edukacyjnej pt. „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”, propagowaniu zasad higienicznego i zdrowego stylu życia w tym profilaktyki wszawicy oraz edukacji żywieniowej w tym promocji IV edycji kampanii EFSA. Dodatkowo na szczególne wyróżnienie zasługuje inauguracja innowacyjnego projektu edukacyjnego #MłodziŚwiadomi z zakresie chorób przenoszonych drogą płciową.

Na terenie powiatu realizowano łącznie 28 interwencji nieprogramowych w tym działania z:

- ✓ profilaktyki grypy;
- ✓ higieny osobistej jak również higieny mycia rąk;
- ✓ projektu edukacyjnego #MłodziŚwiadomi dotyczącego zakażeń przenoszonych drogą płciową;
- ✓ profilaktyki wszawicy;
- ✓ profilaktyki chorób odkleszczowych;
- ✓ profilaktyki chorób nowotworowych,
- ✓ profilaktyki zakażeń HCV i HBV;
- ✓ profilaktyki zatruc grzybami;
- ✓ profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych/dopalaczy;
- ✓ profilaktyki uzależnień od internetu i urządzeń elektronicznych;

Realizowano także działania w ramach:

- ✓ zdrowego i aktywnego stylu życia;
- ✓ edukacji żywieniowej wraz z realizacją Kampanii EFSA „Wybieraj Bezpieczną Żywność”;
- ✓ Kampanii edukacyjno-informacyjnej nt. Radonu;
- ✓ akcji „Bezpieczne ferie zimowe”;

- ✓ akcji „Zdrowe wakacje”;
- ✓ akcji „Moje dziecko idzie do szkoły”;
- ✓ Światowego Dnia Zdrowia;
- ✓ Światowego Dnia Mycia Rąk;
- ✓ Światowego Dnia Cukrzycy;
- ✓ Światowego Dnia Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy;
- ✓ Światowego Dnia Jamy Ustnej;
- ✓ Światowego Dnia FAS;
- ✓ Europejskiego Dnia Praw Pacjenta;
- ✓ Światowego Dnia Otyłości;
- ✓ Europejskiego Tygodnia Szczepień;
- ✓ Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach.

W realizacji tych działań współpracowano z przedstawicielami lokalnych władz, lokalnych mediów oraz dyrekcją szkół i placówek opiekuńczo-wychowawczych.

7.3 Współpraca na poziomie powiatowym w zakresie działalności promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej

Ważną częścią działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bartoszychach jest współpraca z władzami samorządowymi, instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi i lokalnymi mediami. Szczególne znaczenie mają działania podejmowane na terenie powiatu, ponieważ wynikają z potrzeb społeczeństwa lokalnego, inicjowane przez instytucje i władze lokalne integrują społeczeństwo odpowiadając na ich zapotrzebowanie informacyjne i umożliwiając dostęp do badań profilaktycznych czy do udziału w akcjach prozdrowotnych.

Informacje z podejmowanych inicjatyw prozdrowotnych wynikających z diagnozy środowiska lokalnego w tym artykuły i ulotki profilaktyczne zamieszczane na łamach lokalnej gazety oraz mediów społecznościowych przyczyniają się do zwiększenia świadomości mieszkańców co ma wpływ na bezpieczeństwo zdrowotne oraz zapobieganie szerzeniu się chorób, w tym chorób zakaźnych epidemicznych.

III. Spis tabel

Tabela nr 1: Zestawienie statystyczne działalności PSSE w Bartoszczach w latach 2023-2024.

Tabela nr 2: Liczba zachorowań i zapadalność na wybrane choroby zakaźne w powiecie bartoszyckim w latach 2023-2024.

Tabela Nr 3: Liczba zachorowań i zapadalność na wybrane choroby zakaźne w powiecie bartoszyckim i w Polsce w latach 2023-2024.

Tabela nr 4: Liczba zachorowań, hospitalizacji oraz zgonów z powodu Covid-19 w powiecie bartoszyckim w 2024 roku